

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Bakalářská práce

Swing states v amerických volbách v období 1992–2020

Drahoňovská Laura

2020/2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie (Bc.)

Studijní obor Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce

Swing states v amerických volbách v období 1992–2020

Drahoňovská Laura

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

Obsah

Úvod	5
1. Konceptualizace fenoménu swing state	8
1.1. Vymezení pojmů	8
1.2. Definice fenoménu <i>swing state</i>	11
1.3. Vývoj swing states	13
1.4. Dělení swing states	16
2. Role <i>swing states</i> v prezidentských volbách	18
2.1. <i>Swing states</i> v roce 1992	19
2.2. <i>Swing states</i> v roce 1996	23
2.3. <i>Swing states</i> v roce 2000	28
2.4. <i>Swing states</i> v roce 2004	32
2.5. <i>Swing states</i> v roce 2008	35
2.6. <i>Swing states</i> v roce 2012	39
2.7. <i>Swing states</i> v roce 2016	42
2.8. <i>Swing states</i> v roce 2020	46
Závěr	49
Seznam použité literatury:	53
Resumé	62
Seznam tabulek v textu	63
Přílohy	64

Úvod

Spojené státy americké patří mezi nejstarší demokratické státy na světě. Vyznačují se jedním z nejstarších volebních systémů, který se již zdá být zastaralý, avšak snaha o jeho reformu se doposud nesečkala s pochopením. Tento volební systém dle zákona z konce 18. století ospravedlňuje několik osob neboli volitelů pro výběr budoucího amerického prezidenta, který drží ve svých rukou velké množství moci. Každý stát USA ve volbách reprezentuje určité množství volitelů. Ti na základě výsledků všeobecného lidového hlasování dají svůj hlas buď republikánskému, nebo demokratickému kandidátovi na post prezidenta. Zajímavé je, že volitelé jednoho státu (kromě Maine a Nebrasky) jsou povinni dávat své hlasy jednotně, jednomu kandidátovi, způsobem „vítěz bere vše“. To znamená, že i kdyby ve státě o 15 volitelích převážily hlasy, byť o nepatrné množství, nemohou se hlasy volitelů rozdělit. V takovéto zajímavé situaci, kdy během prezidentských voleb v jednom z federálních celků jedna strana v počtu hlasů jen těsně převáží druhou, mluvíme o tzv. *swing states*¹ neboli česky houpajících státech. Tyto státy mohou výsledky svých voleb velice jednoduše přeměnit, proto jsou předvolební kampaně vedeny především v těchto státech, kandidáti se tak snaží „přehoupnout“ hlasy volitelů na svou stranu, protože mnohdy právě tyto *swing states* rozhodují o vítězi amerických prezidentských voleb.

Tématem mé bakalářské práce je role *swing states* v amerických volbách. Zaměřím se na osm prezidentských volebních období, a to od roku 1992, kdy neobhájil svůj prezidentský post George H. W. Bush, do roku 2020, kdy další prezident – Donald Trump – nedokázal obhájit. Rozhodla jsem se zabývat prezidentskými volbami, neboť je na ně v USA upřeno nejvíce pozornosti. Bylo nutné vybrat dostatečné množství volebních období proto, abych dokázala efektivně analyzovat roli *swing states* v prezidentských volbách a všechny aspekty volební soutěže v jednotlivých *swing states*. Na základě analýzy popíšu postupný vývoj chování a role *swing states* a pokusím se odhadnout jejich roli v budoucím volebním období.

¹ V práci používám název tohoto pojmu v angličtině, protože jeho význam v českém jazyce není jednotný. Stejně tak užívám různé anglicismy, u kterých také neexistuje jednotná shoda na jejich českém překladu.

Cílem mé bakalářské práce je definovat tyto *swing states*, analyzovat jejich roli v jednotlivých prezidentských volbách během osmi volebních období, tj. mezi lety 1992 a 2020. Během analýzy v jednotlivých volebních obdobích identifikuji státy, které naplňují mou definici pro *swing states*, a zaměřím se na pozornost médií, kandidátů a předvolebních kampaní na tuto skupinu států. Upozorním na změny těchto aspektů i samotných zástupců mezi *swing states*, čímž poukážu na vývoj v průběhu zkoumaného období. Tím budu hledat odpověď na výzkumnou otázku: „*Jaká byla role swing states ve volebních obdobích v letech 1992–2020?*“ Po odpovědi budu pátrat v souvislosti s vítěznými kandidáty, počtem získaných volitelů a volební soutěže jako takové.

První kapitola mé práce se soustředí na konceptualizaci samotného fenoménu *swing states*. Představím zde základní charakteristiku a vymezení dle různých odborníků, vyjmenuji hlavní prvky, které tento fenomén splňují, a s nimi také ovlivňující faktory, díky kterým se právě dané státy řadí mezi *swing states*, abych byla schopna dobře pochopit roli *swing states* v jednotlivých volbách. Dále vymezím v této kapitole také další pojmy se *swing states* spojené, jako jsou *battleground states* nebo *new–Found swing states*, a představím jejich zástupce.

Ve druhé kapitole použiji definici a poznatky z první kapitoly a aplikuji je na osm jednotlivých volebních období – tzn. od voleb roku 1992 do těch posledních, probíhajících v roce 2020. V každém volebním období identifikuji státy splňující mou definici pro *swing states* a poté analyzuji aspekty volební soutěže v těchto státech. Představím výsledky v jednotlivých *swing states* během daných osmi volebních období. Uvedu procentuální rozdíly hlasů voličů ve výsledcích jednotlivých kandidátů oproti procentuálnímu rozdílu hlasů volitelů. Poukážu na nestálost či vývoj *swing states* v daných rocích, aneb jak se zástupci tohoto fenoménu měnili, a pokusím se zodpovědět si otázku, proč tomu tak bylo.

V závěru své bakalářské práce vyjmenuji hlavní důvody, proč jsou *swing states* tak důležité ve volbách. Představím závěry analýzy volební soutěže v jednotlivých volebních obdobích a odpovím na mnou stanovenou výzkumnou otázku.

V první kapitole se opírám o několik oficiálních zdrojů americké vlády, odborné knihy o americkém politickém či přímo volebním systému a odborné články hodnotící funkci Sboru volitelů v současnosti. Pro druhou kapitolu čerpám z odborných článků, avšak za důležitý zdroj pro druhou a třetí kapitolu považuji knihu *Presidential Swing States* od Davida A. Schultze a Rafaela Jacoba (2018), která se přímo zabývá konceptualizací fenoménu *swing states* a následně analyzuje jejich chování během volebních období od roku 1988 do roku 2016. Ve druhé části mé práce budu pracovat s volebními výsledky volebních období od roku 1992 do roku 2020. Americký oficiální web prezidentských voleb The American Presidency Project mi nabídne dostatečný přehled těchto výsledků, na základě kterého budu moci pro jednotlivá volební období vypracovat tabulky, ve kterých vyjmenuji státy, které splňují stanovenou podmínku pro *swing states*.

1. Konceptualizace fenoménu swing state

V této kapitole se budu zabývat konceptualizací fenoménu *swing state*. Vzhledem k tomu, že se ve své bakalářské práci zaměřuji pouze na prezidentské volby USA, tak i samotný fenomén plánuji zkoumat jen z pohledu prezidentských voleb. Pro úplnou konceptualizaci tohoto fenoménu bude nutné vymezit i další označení, vývoj fenoménu i jeho možné kategorie.

Protože se jedná o poměrně nový fenomén, na jehož definici politologové doposud nenalezli jasnou shodu, a který se v médiích začal hojně objevovat až na konci 20. století, mnoho jeho užitých pojmenování mohlo mnohdy být použito nepřesně. Mým cílem v této kapitole bude vysvětlit pojmy pro lepší pochopení samotného fenoménu. Následně se budu v kapitole zabývat konceptualizacemi fenoménu *swing state* stanovenými politology, abych ukázala, že mezi nimi není přesná shoda. S ohledem na tyto konceptualizace stanovím charakteristické faktory vymezující tento fenomén, které budou důležité pro analýzu a práci s daty v další kapitole práce. Poté, co vymezím pojmy a konceptualizuji zkoumaný fenomén, ukážu nejdůležitější vývojové faktory nutící prorepublikánské nebo prodemokratické státy k přeměně na *swing states* pro lepší pochopení chování zástupců této skupiny a následné analýzy jejich chování během volebních období. Nakonec v kapitole představím možná dělení *swing states*, která státy rozlišují podle jejich chování během volebního období nebo podle časového rozmezí, kdy se z nich staly *swing states*.

1.1. Vymezení pojmů

Tato podkapitola definuje jednotlivé příbuzné pojmy užívané jako označení fenoménu *swing state*. Pojmy *swing state* a *battleground state* jsou nejpoužívanější z níže zmíněných, ale s postupem času se do všeobecného povědomí dostala i další označení pro *swing states*. Ostermeier (2012) ukazuje, že byly tyto pojmy používány bez úvahy nad jejich významem politiky i novináři i ve 20. století. V médiích se začaly pravidelně objevovat až od začátku 21. století, avšak média tyto pojmy také často používala nepřesně. Velkou váhu na tomto faktu mají právě nejednotné definice tohoto fenoménu stanovené experty. Úkolem této podkapitoly je seznámení se

se všemi těmito pojmy, vysvětlit, proč jsou právě tak pojmenované a jak souvisejí se zkoumaným fenoménem.

Nutno zmínit další pojmy označující zkoumaný fenomén, i když ne s úplně stejným významem. Samotné pojmy je možné přirovnat k dílům skládačky, které když poskládám, vyjde najevo téměř celistvý charakter fenoménu *swing state*.

Swing state, přesně přeloženo do češtiny jako houpající stát, je spolu s termínem *battleground state* nejstarší používané označení pro pojmenování fenoménu. Houpání (*swing*) proto, že voliči států spadající do této skupiny jsou silně volatilní neboli jinak řečeno, střídají voličské preference (Drake 2020). Je to ovšem termín, kterým jsou sice státy označovány během průběžných průzkumů, ale především při výsledcích voleb, protože rozdíl mezi stranickými preferencemi voličů daného státu je velmi malý (viz podkapitola 1.2.). Díky konečným výsledkům voleb jsou tedy stanoveny státy, které naplňují toto označení (Drake2020; Ostermeier 2012). Samotný fenomén definuji v následující podkapitole.

Battleground state, neboli stát bojiště, je termín, který bývá s pojmem *swing state* často zaměňován. Hecht a Schultz ve své knize (2015) *battleground states* chápou jako označení pro ty státy, kde se kandidáti rozhodnou vést svou předvolební kampaň a dochází zde k tzv. souboji kampaní, a tedy i souboji o podporu voličů. Termín je často používán před volbami a je spojen se státy, ve kterých probíhá intenzivně předvolební kampaň. Podle průzkumu Smart Politics Review² (in: Ostermeier 2012) je pojem *battleground state* používán s pojmem *swing state* ze všech příbuzných pojmů v médiích nejčastěji.

Purple state, neboli česky fialový stát, je označení pro ty státy, v nichž je podpora kandidátů obou stran vyrovnaná již v předběžném průzkumu až do samotných voleb. Označení je spojeno s barevným značením jednotlivých států – prodemokratické státy bývají označovány jako modré a prorepublikánské státy jako červené. Je často používáno obrazovými médii a na mapách, které znázorňují průběžnou politickou

² Průzkum probíhal od ledna do července roku 2012 prostřednictvím mediálních zdrojů: ABC, CBS, NBC, CNN, FOX, NPR a MSNBC.

podporu a následně, podle výsledné podpory kandidátovi, se také zbarví do modra nebo do červena. Ostermeier avšak poukazuje na to, že označení purple state bývá používáno médii a vědci výrazně méně než battleground state a swing state (Ostermeier 2012).

Toss-up state je nejmladší z pojmů označující státy zastupující fenomén *swing state* a není užíván tak často. Poprvé byl použit v roce 2012 novináři, například Audie Cornishovou z rádia NPR nebo Johnem Kingem ze CNN (in: Ostermeier 2012) a portál 270toWin ho pravidelně používá ve svých interaktivních mapách (270toWin 2021). V českém jazyce má pojem *toss-up* několik možných překladů, nejbližší má ke spojení *toss-up state* český překlad: vyhazující stát nebo nejistý stát. Význam je spojený s takovou mírou nejistoty o výsledku, jaká je například v losování výherce v loteriích.

Další pojmy neoznačují fenomén *swing state*, avšak souvisejí s ním. Je důležité tyto pojmy zmínit a vysvětlit, protože je budu ve své bakalářské práci nesčetněkrát používat a jejich význam nelze vždy do češtiny smysluplně či přesně přeložit.

Safe-state je označení pro ty státy USA, které jsou opakem *swing states*. *Safe-states* jsou státy, které jsou pro kandidáta „jisté“ neboli, že volební preference jejich občanů jsou jasně prodemokratické nebo prorepublikánské po celou dobu volebního období o vyšší procentuální rozdíl v preferenci voličů. Jejich volební výsledky jsou tím pádem stabilní a neměnicí se již několik volebních období za sebou. Pokud má tedy jeden z kandidátů v daném státu volební převahu, protivník by v tomto státu vedl kampaň zbytečně a měl malou šanci na úspěch (Hech, Schultz 2015: ix). Téměř čtyři pětiny států USA jsou v současnosti označovány jako *safe-states*³. Jasným zástupcem *safe-states* je například Idaho, ve kterém od roku 1968 pravidelně vítězí republikánští kandidáti (The American Presidency Project 2021i).

Bellwether state je termín, který volně přeložen do češtiny značí jakýsi signalizující, určující nebo předpovídající stát. Kandidát, který zvítězí v *bellwether state*, se většinou stává i vítězem celých voleb. Nejedná se o ekvivalent zkoumaného

³ Pro upřesnění, pro kterou politickou stranu je stát *safe-state*, jsou používána také označení *safe-red* nebo *safe-blue*.

fenoménu ani žádného z jeho příbuzných pojmů, ale většinou bývá za *bellwether* označován právě *swing state* (Hecht, Schultz 2015: 310; Drake 2020). Jasným příkladem byla až do posledních prezidentských voleb Florida. Má 29 volitelů, což je vysoké číslo, je označována jako *swing state* a kandidát, který zvítězil ve volbách na Floridě, pravidelně zvítězil i v celostátních volbách ve 13 ze 14 případů, tedy od voleb v roce 1964 (The American Presidency Project 2021i).

1.2. Definice fenoménu *swing state*

V této podkapitole chci vymezit fenomén *swing state*, což považuji za nutné pro další postup v mé práci. Jak jsem již zmínila výše, pro fenomén *swing state* neexistuje žádná definice, na které by se politologové jednoznačně shodli. A je používáno mnoho dalších termínů, které jsou chápány jako synonyma, ačkoliv to může být zavádějící. V této podkapitole se tedy pokusím vyjasnit typické prvky, které charakterizují zkoumaný fenomén, a následně stanovit definici pro další část mé práce.

Silver (2012) nabízí poměrně krátkou a jednoduchou definici pro *swing states*, když říká, že to jsou státy s mírou stranické orientace blízko národního průměru. Podobně je na tom webová platforma pro komunikaci amerického ministerstva zahraničí Share America, která tvrdí, že obyvatelé *swing states* mají velice těsně rozdělené politické preference. Následně ale dodává, že se výsledky voleb vítězných stran v těchto státech posledních několik voleb střídaly, a dodává, že se z nich během volebního období stávají *battleground states*, čili politické strany v nich soupeří o své voliče skrze návštěvy kandidátů a reklamu (Share America 2020). Obě tato vymezení jsou ale pro vysvětlení tohoto fenoménu poměrně jednoduchá a nedostatečně konkrétní, co se týče podmínek, které by *swing states* měly splňovat.

Hecht a Schultz (2015: 309) nabízejí podstatně propracovanější možnou konceptualizaci tohoto fenoménu, a to na základě čtyř charakteristických prvků. Prvním z nich je preferenční rozdíl voličů nižší než 5 %, protože s nízkým rozdílem je vysoká možnost změny volebního výsledku ve státu ať už z hlediska několika volebních období, nebo pouze jednoho sčítání hlasů voličů. Druhým charakteristickým rysem je „přehoupávání“ výsledku státu během voleb od jednoho kandidáta ke druhému. Třetí charakteristikou je, že *swing state* může být také *bellwether state* aneb předurčující

výsledek celých voleb. Posledním bodem je *battleground state* neboli že se *swing states* stávají během voleb středem mediální i kampaňové pozornosti. Vzhledem k tomu, že konceptualizace Hechta a Schultze je výrazně propracovanější, hodlám z ní nejvíce čerpat pro svou definici, i když hranice rozdílu 5 % a méně může být problematická v tom smyslu, že ač bude stát médii označen jako *swing state* a jeho preferenční rozdíl může být lehce nad hranicí 5 % (například 5,2 %), já stát již mezi *swing state* nezařadím. V daném případě však na stát v jednotlivých volbách upozorním a označím jej jako stát s potenciálem pro to stát se *swing state* v budoucnu.

Podle Hechta a Schultze (2015) je fenomén *swing state* důležitým prvkem amerického volebního systému, který je existenčně spojený se Sborem volitelů⁴. Jeho kořeny sahají stejně daleko jako samotný volební systém, ale pojem *swing state* se vžil do povědomí předvolební kampaně teprve nedávno. Poprvé byl pojem *swing state* použit v novinách The New York Times v roce 1936, podobně tomu tak bylo i s pojmem *battleground state* (Hecht, Schultz 2015: ix). Pojmy byly použity pouze několikrát, ale nechytily se ve slovníku předvolebních kampaní až do 90. let 20. století. Johnson, který se ve svém článku věnuje volební soutěživosti v jednotlivých státech, vysvětluje, že tomu tak bylo proto, že podpora obou politických stran byla vyrovnaná ve většině států USA do šedesátých let, tím pádem by za *swing states* byly považovány téměř všechny státy a nejednalo se tak o jedinečný fenomén, jako tomu začalo být počátkem 21. století (Johnson 2005). Na konci osmdesátých let už ale takovýchto států bylo jen čtrnáct. To vedlo k tomu, že se na tyto státy více začala zaměřovat média i republikánské a demokratické kampaně (McLean 2015: 25). The New York Times začal od devadesátých let pravidelně používat pojmy *swing state* i *battleground state*. Za zlomový je považován volební rok 2012. Wayne (2012) výsledky tehdejších voleb označil za jedny z nejtěsnějších v historii USA, a to proto, že pouze čtyři státy se „přehouply“ k podpoře Obamy s rozdílem méně než 5 % hlasů – to bylo nejméně států v historii. Byly to státy Florida, Ohio, Virginie a Severní Karolína.⁵ To probudilo

⁴ Pokud by nastala reforma amerického volebního systému a došlo ke zrušení sboru volitelů, s největší pravděpodobností by zmizelo cílení kampaní na určité státy a tedy také *swing states* – například pokud by docházelo k volbě prezidenta na základě všeobecného lidového hlasování.

⁵ Dohromady tyto státy představují 75 z celkových 538 hlasů volitelů.

enormní zájem předvolebních kampaní i médií o fenomén *swing state* (tamtéž). Ostermeier předpověděl, že *swing states* budou mít pro kandidáty prvořadý význam a tím pádem do nich „poteče hodně zelené“⁶ během předvolebních kampaní a také se *swing states* pravidelně stanou středem mediální pozornosti během volebního období (Ostermeier 2012).

Jakou si tedy stanovují svoji pracovní definici fenoménu *swing state*, kterou využijí v analýze ve své bakalářské práci? *Swing states* je skupina několika států USA, v nichž jsou volební preference voličů demokratů i republikánů natolik vyrovnané, že při volbách je dělí rozdíl méně než 5 % a vítězství se v nich může snadno „přehoupnout“. Zpravidla také střídají podporu obou stran v průběhu několika volebních období. V období předvolební kampaně jsou *swing states* středem pozornosti médií a kandidátských kampaní, což je klasifikuje jako *battleground states*.

Fenomén *swing state* je jedinečným právě proto, že jeho existence je spojena s ojedinělým volebním systémem USA a o nový fenomén se jedná v tom smyslu, že se na něj doposud neupínala během volebního období tak velká pozornost, jako tomu je v posledních letech.

1.3. Vývoj *swing states*

V této podkapitole se zaměřím na možnosti vývoje a změn ve skupině *swing states*. S každým volebním obdobím se totiž mění počet zástupců tohoto fenoménu (Drake 2020).

Otázkou, jaké faktory ovlivní *safe-state* natolik, že se z něj stane *swing state*, se zabývá americký politolog a komentátor Ruy Teixeira. Jeho kniha *America's New Swing Region* zkoumá demograficko-geografické změny mezi západohorskými státy, které podle Teixery mají vliv na politické naladění tohoto regionu. Státy jako Arizona, Colorado, Nové Mexiko, Nevada, Idaho, Utah⁷ byly až do konce 20. století jistotou republikánské strany. V roce 2008 ale státy Nevada, Colorado a Nové Mexiko

⁶ Metafora pro USD.

⁷ Dohromady tyto státy představují 41 volitelů.

při volbách „přehouply“ a celkem 20 volitelů z dříve republikánských *safe-states* připadlo při prezidentských volbách kandidátovi demokratů, Barracku Obamovi (Teixeira 2012). Nyní se tento region stává prodemokratičtějším vlivem rostoucí populace menšin a příchodem nové generace mileniánů. V knize Teixeira několikrát uvedl, že státy se nyní nalézají v nestálém období, co se týče volebních preferencí, a spadají do kategorie *swing states*. Změny zkoumá v několika vrstvách. Zajímá se o nejosídlenější oblasti jednotlivých států, které následně porovnává s celým státem a ten poté poměruje s celým regionem. Stejně tak se zaměřuje na jednotlivé vrstvy obyvatelstva (generace, menšiny atp.). Dochází k závěru, že kvůli těmto demografickým změnám se mění i volební preference a názory obyvatelstva na jednotlivá témata, což má za následek přeměnu států na *swing states* (tamtéž)

Teixeira se společně s Freyem a Griffinem souvislostí změn v demografii a vznikem nových *swing states* zabývá i nadále. Už přes pět let společně zkoumají vlivy demografických změn na politické prostředí v jednotlivých státech USA. Ve zprávě *America's Electoral Future*, kterou společně publikovali pomocí Centre for American Progress, navazují na jejich předchozí, stejnojmenné zprávy, které zveřejnili v letech 2016 a 2018. Zpráva předpovídá několik potenciálních scénářů vývoje politické podpory voličů USA. V článku dochází k závěru, že právě demografická změna pohání změnu politických preferencí v některých státech USA rychleji než v jiných, což má za následek rychlejší přechod států do kategorie *swing states* než u jiných států.

Opačný příklad, jak se z *bellwether state* spadající do skupiny *swing states* stává *safe-state*, rozebírá druhá kapitola knihy *Presidential Swing states: Why Only Ten Matter?* Tím příkladem je Missouri, kde se na přelomu tisíciletí podpora voličů silně naklonila směrem k republikánům. Ještě v letech 1992 a 1996 ve volbách v tomto státě zvítězil demokrat Bill Clinton, poté se ale preference voličů zbarvily silně do červena a v roce 2008 již kandidát demokratů Barack Obama dokonce upustil od plánované kampaně v tomto státu. Missouri je nyní tedy *safe-red* (Warren, Jacob 2015: 29). Podle Hechta a Schultze si v posledních letech demokraté volí své kandidáty, které se svými názory orientují mnohem více liberálněji a nalevo, než jaké jsou preference voličů v Missouri, takže voliči, kteří jsou preferenčně nerozhodnutí, raději volí republikánské „menší zlo“. V tomto případě tedy nejde o změny ze strany voličů, ale vývoje politické

strany – v tomto případě demokratů. Avšak i tato změna může rozhýbat voličské preference ve *swing states* (Hecht, Schultz 2015: 61).

NBC News se zabývalo vlivem demografických změn u Ohia a Colorada na jejich roli ve volbách 2020. Ohio mělo vždy silné zastoupení voličů demokratů i republikánů, ovšem v posledních letech v tomto státu ubývá procento zastoupení menšin, především hispánské menšiny, která podporuje demokraty, a přibývá procento bílé, evangelicky založené většiny, která podporuje republikány (Chinni, Bronston 2018). To uvádí jako důvod, proč ve volbách v roce 2016 Ohio získalo náskok 8,1 % (The American Presidency Project 2021g), což je nejvyšší vychýlení rozdílu podpory Ohia během mnou zkoumaného období. Téměř stejný výsledek padl v Ohio i v roce 2020 (tamtéž), což jen dokládá tvrzení autorů, že se z Ohia stal *safe-red state* (Chinni, Bronston 2018). U Colorada si zase autoři všimli, že se zbarvuje do modra a podporují to dva faktory spojené s demografickými změnami – nárůst tamní hispánské populace o 4 % (tamtéž) nad celostátní průměr a nárůst vysokoškolsky vzdělané populace o 9 % (tamtéž) nad celostátní průměr. Oba tyto faktory posouvají Colorado preferenčně více k demokratům. Tuto myšlenku potvrzují i výsledky voleb, od voleb v roce 2008 se Colorado drželo, i když nijak výrazně, spíše u demokratů, ve volbách v roce 2020 získal Biden podporu o 13,5 % vyšší než republikán Trump (The American Presidency Project 2021h).

Na základě poznatků v této podkapitole usuzuji, že hlavní roli ve vývoji států hraje vývoj samotné demografie, která má značný vliv na preferenci států v jednotlivých volbách. K preferenčním změnám dochází v jednotlivých státech USA odlišnou rychlostí a intenzitou, tudíž mohu v průběhu zkoumaného období, očekávat, že některé státy mohou za *swing states* považovat po delší časový úsek, než jiné.

1.4. Dělení swing states

Poté, co jsem definovala koncept *swing state* a nastínila možné vlivy pro vývoj zkoumaného fenoménu, je důležité také zmínit možné způsoby dělení těchto států.

Silver představuje druh dělení *swing states* podle elasticity neboli citlivosti voličů během voleb. Ve svém článku *swing Voters and Elastic States* (2012a) Silver uvádí míru elasticity u jednotlivých států USA (viz tabulka č. 9). Pozoruje během volebního roku u různých států jednotlivá bodová vychýlení a zjišťuje, že u jedněch je bodové vychýlení výraznější než u druhých. Při utváření obecného modelu Silver zohlednil individuální vlastnosti voličů v jednotlivých státech kvůli demografické rozdílnosti mezi nimi. Státy s nejvyšší elasticitou jsou například Rhode Island nebo New Hampshire, naopak nejméně elastickými jsou Mississippi a District of Columbia. V článku se ale také Silver věnuje přímo *swing states* a jejich dělení dle míry elasticity a *swing states* rozdělil do tří kategorií (Silver 2012a):

1. *Persuasion swing state* je stát s vysokou mírou elasticity, jinak řečeno, je poměrně citlivý na změny politických podmínek. Jeho voliči nejvýrazněji reagují na předvolební kampaň, ale také hospodářskou situaci země, čímž se stávají dobře přesvědčitelnými. Do této kategorie spadá například New Hampshire, Iowa, Colorado nebo Wisconsin.
2. *Turnout–battle swing state* je na druhou stranu takový stát, který na takového vlivy nereaguje tak intenzivně. Silver popisuje voliče tohoto typu státu jako těžko přesvědčitelné a ne tolik reagující na kampaně. Také zdůvodňuje pojmenování této skupiny – velmi u nich totiž záleží na volební účasti jednotlivých skupin pro přehoupnutí výsledku. Jasnými zástupci jsou Virginie, Severní Karolína nebo Pensylvánie.
3. Ohio a Floridu Silver označil za průměrné v tom smyslu, že svou mírou elasticity nijak nevyčnívají. U těchto států jsou podle Silvera stabilní a vyvážená podpora základů republikánů i demokratů, což je podle něj hlavní důvod „průměrnosti“ těchto států.

Schultz a Jacob (2018) představili ve své knize propracovanější způsob dělení *swing states*, a to podle období, kdy se státy začaly řadit mezi *swing states*, a také podle jejich chování v průběhu volebních období. Identifikují celkem čtyři kategorie⁸ – klasické, nedávné, *new-found* a *emerging swing states*.

1. Klasické – státy, které se do této kategorie začaly přiřazovat ještě před začátkem 21. století, přičemž doposud tak pravidelně během voleb vystupují. Zástupci kategorie klasických *swing states* jsou Florida, Iowa, New Hampshire, Nevada a Ohio.
2. *Recent* neboli nedávné – jsou takové státy, které se začaly klasifikovat jako *swing states* po přelomu tisíciletí. V této kategorii mají následující zástupci společnou vlastnost – než se začali řadit mezi *swing states*, preference jejich voličů se přikláněly k republikánům a postupem času se tyto preference stávaly více demokratické, až se podpora obou stran vyrovnala. Nedávnými *swing states* jsou například Colorado, Severní Karolína nebo Virginie.
3. *New-Found* neboli nově objevené – zástupci této kategorie jsou Michigan, Pensylvánie a Wisconsin. Tyto státy spadají do této kategorie po volbách v roce 2016, díky jejich překvapivým volebním výsledkům.
4. *Emerging* neboli nastupující – to jsou státy, které doposud spadaly mezi *safe-blue* nebo *safe-red*, ale procentuální rozdíl mezi stranami se zmenšuje a mají také další předpoklady pro možnost stát se jedněmi ze *swing states* v budoucích volbách – Arizona, Maine, Minnesota.

Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně nový fenomén a obě dělení jsou založená na demografické situaci a časovém rozdělení v daných letech, nemusí se jednat o dělení, která jsou pevně dána a která je možné aplikovat na všechna zkoumaná volební období. U jednotlivých volebních období sice mohu na dělení odkázat, nicméně mou prioritou je identifikace všech *swing states* a analýzy jejich role v jednotlivých volbách, nehledě na možná dělení.

⁸ Nutno upozornit, že tato kategorizace nezapočítává poslední prezidentské volby v roce 2020. Tím pádem se s dalšími volbami postupně změní zástupci jednotlivých kategorií v závislosti na jejich roli v budoucích volbách.

2. Role *swing states* v prezidentských volbách

Poté, co jsem se zabývala konceptualizací fenoménu *swing state* a vymezila jsem definici vhodnou pro analýzu volební soutěže nutnou pro identifikování role *swing states* v jednotlivých prezidentských volbách, se zaměřím na samotnou empirickou analýzu mé práce. V jednotlivých volebních obdobích se tedy budu zabývat mnou stanovenými charakteristickými prvky pro *swing states*, a to rozdílem podpory voličů mezi kandidáty 5 % a méně, která je propojena s možností „přehoupnutí“, a naplní *battleground states*. Následně identifikuji vývoj *swing states* napříč jednotlivými volebními obdobími a odpovím si na výzkumnou otázku, tedy jakou roli mají *swing states* během prezidentských voleb v letech 1992 až 2020. Analýzu v každém volebním období provedu pomocí tří směrů:

1. Předvolební průzkumy neboli *polls*, u kterých se zaměřím na předběžné výsledky podpory voličů a které následně porovnáím s konečnými výsledky voleb.
2. Pozornost médií, kandidátů a kampaní. Budu se věnovat průběžným průzkumům voleb, zdůrazním pozornost médií na *swing states* a *battleground states*, stejně tak ukážu, jakým státům kandidáti věnují značnou pozornost.
3. Konečné výsledky voleb, které prokážou onen nízký procentuální rozdíl mezi kandidáty u konkrétních států.

Na základě těchto tří bodů identifikuji *swing states* a ukážu jejich roli ve volbách. Jednotlivá volební období jsou pro kampaně a *swing states* určitým způsobem charakteristická. Klasifikuji tyto charakteristiky, popřípadě provedu komparaci prvků charakterizující prostředí ve volebním období propojené se *swing states* s předešlým volebním obdobím, abych tak lépe ukázala vývoj pozornosti kandidátů a kampaní vůči státům, ať už *safe-states* nebo *swing states* (finanční injekce a celková cílenost kampaní, pozornost médií na *swing states*).

Postupem času čím dál více politologů zkoumalo *swing states* jako jev, který začal posilovat svou roli v předvolebních kampaních i samotných volbách. Tím pádem je jasné, že v prvních volebních obdobích budu mít méně dostupných informací

z novinových a vědeckých článků zabývajících se exaktně *swing states* nebo *battleground states*.

2.1. *Swing states* v roce 1992

Během těchto prezidentských voleb se budu věnovat celkem třem kandidátům: Georgi H. W. Bushovi, republikánovi, který tehdy obhajoval svůj post amerického prezidenta, Billu Clintonovi, jenž sám sebe v průběhu voleb nazýval Novým demokratem, a podnikateli H. Rossu Perotovi, miliardáři, který se rozhodl kandidovat jako nezávislý a do značné míry vychýlil do té doby stabilní bipartismus v USA⁹. I když Bush obhajoval prezidentské křeslo, Clinton byl ten, kdo vyhrál volby, když získal 370 volitelů, o 100 více, než potřeboval. Bush, i když měl na své straně několik států s vysokým počtem volitelů, obdržel pouze 168 volitelů (The American Presidency Project 2021a). Perot získal přes 19 milionů hlasů voličů, což byla téměř pětina celkového počtu hlasů, ale ani jeden hlas volitelů (Pears 1992). I přes to jej zde zmiňuji, protože Perot silně vychýlil procentuální rozdíly v jednotlivých státech, a tudíž můj první charakteristický znak, tedy rozdíl mezi podporou kandidátů 5 % a méně, bude v těchto volbách splňovat větší počet států.

Podle průzkumu The New York Times a CBS News¹⁰, který probíhal poslední týden v říjnu, vedl Clinton se 43 %, po něm Bush s 34 % a Perot s 15 % (Toner 1992). Podle expertů na základě tohoto průzkumu neměl Perot již šanci na výhru a jeho voliči se u samotných voleb rozmyslí a dají svůj hlas jinému z kandidátů. To by bývalo mohlo zvrátit předpokládaný výsledek voleb. Voliči také přiznali, že tamním volbám přikládají větší význam než předešlým volbám v roce 1988 (tamtéž). Svou roli v tom sehrála právě výraznost třetího kandidáta. Lacy a Burden ve svém článku tvrdí, že díky Perotově kandidatuře se zvýšila volební účast toho roku o necelé 3 %, tzn. že každý pátý Perotův volič by jinak k volbám ani nepřišel (Lacy, Burden 1999: 252). Curtis Gans, ředitel výboru zabývajících se studií amerických voleb, se k tomuto tvrzení také přiklání. V článku Roberta Pearsa uvádí, že tamní volební účast voličů byla 55,2 %, tj. nejvyšší od

⁹ Do té doby se ještě nestalo, aby kandidát, který nepatřil mezi demokraty či republikány, získal tak vysokou podporu voličů.

¹⁰ Tento průzkum probíhal od 27. do 30. října a bylo do něj zapojeno 1912 registrovaných voličů (Toner 1992).

voleb v roce 1972 (Gans in: Pear 1992). Teixeira zase vyzdvihl tehdejší zvýšený výskyt kandidátů v televizi a médiích,¹¹ což také u voličů probouzí zájem o politiku (Teixeira in: Pear 1992). Sice to nevypovídá přímo o pozornosti médií nebo kandidátů na swing states, ale je důležité tento prvek zmínit, jelikož zvýšené angažmá kampaní v médiích se v dalších volebních obdobích více rozvíjí a soustřeďuje právě na swing states.

Lacy a Burden (1999: 233) navíc upozorňují, že do těchto prezidentských voleb politologové pracovali pouze s bipartismem v americkém volebním systému, aneb se závisle proměnnými – výsledky demokrata ovlivňují republikána a naopak. V tomto volebním roce ale došlo ke změně, a to, že hlasy voličů se více rozložily a nebyly tak rozdílné procentuální výsledky. Bez Perotovy kandidatury by tedy výsledné rozpětí mezi Clintonem a Bushem bylo ještě větší (tamtéž). To souvisí s rozdílem podpory kandidátů v jednotlivých státech, kterým se zabývá v rámci identifikace a role *swing states* ve volbách. Pokud se rozdíly mezi kandidáty zmenší, charakteristický prvek pro *swing states*, rozdíl mezi kandidáty 5 % a méně, splňovalo tedy větší množství států. Toto tvrzení dokládají i výsledky voleb. Na základě těchto výsledků jsem identifikovala celkem 17 států s rozdílem hlasů mezi kandidáty s mnou stanovenou hranicí 5 % a méně (viz tabulka č. 1). To ale ještě neznamená, že všechny tyto státy identifikuji jako *swing states*.

Podle průzkumu CNN ve spolupráci s ABC News a USA Today Clinton pouhé tři dny před volbami celostátně vedl o 3 % před Bushem (Toner 1992). Průzkum ale ukázal, že Clintonův náskok je výraznější v tamních *battleground states* – Ohiu, Wisconsinu a Michiganu, neboli ve státech, které původně neměl jistý ani jeden z kandidátů (tamtéž). Ve Wisconsinu jak Clinton, tak Bush aktivně vedli kampaň ještě dva dny před volbami. Bush zde strávil poslední víkend před volbami. Ohio The New York Times tehdy označil jako stát se silnou republikánskou tradicí, na konci října ale průzkumy ukazovaly vedení Clintona (Toner 1992; The New York Times 1992). Jeho kampaňoví lídři označili jako hlavní ohnisko boje státy Severu, tedy také Ohio. Tamní

¹¹ Všichni kandidáti rozvíjeli svou kampaň skrze televizní média, nejvíce Ross Perot, který pravidelně účinkoval v pořadech na MTV. Bush také na MTV, k tomu i na CNN, ale nevystupoval v TV tak často, více se soustředil na klasickou kampaň (The New York Times 1992).

výkonný ředitel republikánské kampaně Douglas Preiss (in: Toner 1992) si ale byl v téže době jistý Bushovou výhrou v tomto státě.

Toner (1992) ve svém článku také zmínil dva *swing states*, Pensylvánii a New Jersey, i když podle průzkumu Philadelphia Daily News v Pensylvánii Clinton vedl o 10 % nad zbylými dvěma kandidáty¹² (tamtéž) a podle průzkumu Eagleton Institute v New Jersey vedl Clinton o 8 %¹³ (tamtéž). Pensylvánie onu podmínku 5 % a méně v konečných výsledcích nespĺňuje,¹⁴ tudíž ji nemohu klasifikovat jako *swing state*, neboť jde o příliš výrazné odchýlení od 5% hranice (viz tabulka č. 1). V New Jersey nakonec ve volbách dělí kandidáty pouze 2,4% rozdíl, ale musím již nyní upozornit, že takto nízký procentuální rozdíl se v New Jersey už opakovat nebude v žádných z následujících voleb. The New York Times (1992) jej ale ve svém článku dva dny před volbami nazývá jedním z hlavních ohnisek Clintonovy kampaně, čímž splňuje pro tento rok obě z mnou stanovených podmínek pro *swing state*. Mohu tedy New Jersey označit jako zástupce *swing state* v tomto volebním období, který se ale v následných letech stal *safe-state* demokratů.

The New York Times označil za Bushovy *safe-states* státy Jihu – Georgiu, Texas a Severní Karolínu. Ovšem také zdůraznil, že míra jeho voličské podpory není tak vysoká jako měl Clinton ve svých *safe-states* na západním a východním pobřeží. Bushovi poradci apelovali na důležitost Texasu na Bushově straně, neboť byli toho názoru, že bez Texasu nemá Bush šanci na obhájení prezidentského postu. Přitom právě v Texasu byl rozdíl mezi kandidáty podle průzkumů minimální. Při volbách Bush obhájil Texas, Severní Karolínu a nakonec i Floridu, ve které zvítězil pouze s těsným vedením, a do posledních dnů nebylo jisté, zda se výsledek „nepřehoupne“ (Toner 1992). Georgia se svými voliteli ale připadla Clintonovi, který Georgiu během volebního období několikrát navštívil a podle The New York Times (1992) byl na vítězství v Georgii Clinton hrdý. Všechny zmíněné státy jsem zapracovala do tabulky (č. 1), kde je vidět, jak těsné byly jejich výsledky.

¹² Podle průzkumu na konci října, tzn. pár dní před volbami v Pensylvánii měli kandidáti následující podporu voličů: Clinton 38 %, Bush 28 %, Perot 15 % (Toner 1992).

¹³ Podle průzkumu v New Jersey vedl Clinton s 42 %, za ním Bush s 30 % a Perot s 18 % (Toner 1992).

¹⁴ Clinton získal hlasy pensylvánských volitelů s 9% předstihem (The American Presidency Project 2021a).

V tomto volebním období příliš mediální pozornosti na jednotlivé *swing states* upřeno nebylo, ale podle mě je to spojené s několika faktory. Prvním faktorem je, že zakořenění pojmu *swing states* do povědomí kandidátů i médií nebylo v těchto letech ještě tak silné. Jak jsem zmínila v podkapitole 1.2., pojmy *swing states* a *battleground states* se v těchto letech teprve začaly objevovat pravidelněji (Hecht, Schultz 2015: 25; Johnson 2005). Druhý faktor je vysoký počet států s nízkým rozdílem voličské podpory. Tím je pro kandidáta problematičtější včasná identifikace států, ve kterých má potenciál zvítězit, aby v nich mohl vést kampaň a soutěžit o podporu voličů. Kandidát tedy pozornost a zdroje na svou kampaň soustředí na větší množství států. Dalším faktorem, který je spojený s předešlým, je vyšší podpora voličů ne dvou, ale tří kandidátů. Míra pozornosti voličů, kandidátů i médií se rozptýlila a nebyla tak výrazná. Přes to je možné identifikovat některé státy jako *swing states*. Jasně do této skupiny spadá Ohio a Wisconsin, protože oba státy přesně naplnily obě mnou stanovené charakteristiky. Dalšími dvěma zástupci jsou Georgia a Florida, které do jisté míry také naplňují mé podmínky. Florida, i když byla republikány označena jako *safe-state*, měla v průzkumech rozdíl tak nízko pokaždé v průběhu voleb a kandidáti si výsledkem nemohli být jisti do poslední chvíle. Georgia zase měla předpoklady připadnout Bushovi, v den voleb ale překvapivě „přehoupla“ ke Clintonovi s rozdílem pouhých 0,6 % (The American Presidency Project 2021a). I přes to, že oba tyto státy nebyly nikde nazvány jako *battleground*, kandidáti tyto státy během volebního období navštívili a vedli v nich předvolební kampaň (The New York Times 1992). Další státy mohou mít určitý potenciál k přeměně na *swing states*, ale buď ve volbách neměly dostatečnou pozornost, nebo těsně nesplnily 5% podmínku rozdílnosti.

Tabulka č. 1 – Výsledky prezidentských voleb roku 1992 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 % (pouze v případě demokrata a republikána).

1992	Počet volitelů	Demokrat	Republikán	Nezávislý
		Bill Clinton	George Bush	Ross Perot
Celkem	538	370 volitelů 43 % hlasů	168 volitelů 37,4 % hlasů	0 volitelů 18,9 % hlasů
Arizona	8	36,5 %	38,5 %	23,8 %
Colorado	8	40,1 %	35,9 %	23,3 %
Florida	25	39 %	40,90%	19,8 %
Georgia	13	43,5 %	42,9 %	13,1 %
Kentucky	8	44,6 %	41,3 %	13,7 %
Louisiana	9	45,6 %	41,0 %	11,8 %
Montana	3	37,6 %	35,1 %	26,1 %
Nevada	4	37,4 %	34,7 %	26,2 %
New Hampshire	4	38,9 %	37,6 %	22,6 %
New Jersey	15	43 %	40,6 %	15,6 %
Severní Karolína	14	42,7 %	43,4 %	13,7 %
Ohio	21	40,2 %	38,3 %	21 %
Jižní Dakota	3	37,1 %	40,7 %	21,8 %
Tennessee	11	47,1 %	42,4 %	10,1 %
Texas	32	37,1 %	40,6 %	10,1 %
Virginie	13	40,6 %	45 %	13,6 %
Wisconsin	11	41,1 %	36,8 %	21,5 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1992>, 17. 3. 2021.

2.2. *Swing states* v roce 1996

V tomto období Clinton obhajoval prezidentský post. Proti němu stáli kansaský senátor Robert Dole za republikány a Ross Perot za nezávislé (The American Presidency Project 2021b). V této podkapitole ale Perotova role coby třetího kandidáta již není tak výrazná jako v předešlých volbách, a proto jej v této podkapitole zmíním pouze okrajově a více se budu věnovat kandidátům z tradičních stran. Kandidáti se zaměřili

na předvolební kampaně prostřednictvím televizních spotů a reklam a snažili se aktivně navštěvovat co možná nejvíce států. Především se soustředili na ty, kde průzkumy ukazovaly nízký preferenční rozdíl, ačkoliv takových států bylo stále značné množství, jako v předešlém volebním období. Celé období předvolební kampaně bylo následně označeno jako nudné, bez energičnosti nebo entusiasmů, předvídatelné a poklidné (Bennet 1996). Volební účast v tomto roce klesla na 51,7 % (Schaul, Rabinowitz, Mellnik 2020) a byla nejnižší z celého zkoumaného období (viz tabulka č. 10).

Když se naplno rozběhla předvolební kampaň, kandidáti se zaměřili na velké množství států, ale i přesto mohu vyzdvihnout několik zástupců, ve kterých se rozpoutal souboj o podporu voličů, tedy několik *battleground states*. Tennessee byla v tomto roce středem pozornosti jak Clintona, tak Dolea. Richard Pride (in: Janofsky 1996) v článku uvedl, že tento stát obvykle tolik pozornosti nemíval. Proč se tedy kandidáti rozhodli vést svou kampaň právě v Tennessee? Ve volbách v roce 1992 vyhrál 11 volitelů tohoto státu Clinton s rozdílem 5,3 % (The American Presidency Project 2021a), tedy lehce nad mou stanovenou hranicí. Na druhou stranu, když v roce 1994 probíhaly volby do kongresu, zvítězili republikáni (Janofsky 1996). Oba kandidáti se tedy nyní snažili o „přehoupnutí“ podpory na svou stranu. Clinton v srpnu i září uspořádal řetězec akcí v deseti největších městech, navíc pro Ala Gorea, Clintonova spolukandidáta, je Tennessee jeho rodným státem, tudíž se zde demokratům dostávalo velké podpory. Dole ale do Tennessee jezdil častěji, od vyhlášení své kandidatury po konec září stihl navštívit se svým spolukandidátem tento stát celkem pětkrát. Obě strany také utratily statisíce dolarů za místní reklamy v televizi. Na konci září Clinton podle průzkumů v Tennessee vedl o 10 % (tamtéž), v týdnu těsně před volbami už ale rozdíl mezi kandidáty tak vysoký nebyl (Swarns 1996). I přes to Tennessee získal Clinton (viz tabulka č. 2).

Dole považoval za důležité získat Ohio, nicméně ani jeho rozsáhlá kampaň v tomto státě mu nepomohla k vítězství, Clinton získal Ohio s náskokem 6,4 % (The American Presidency Project 2021b), čímž se Ohio vymaňuje ze skupiny států splňujících podmínku 5 % rozdílu podpory (viz tabulka č. 2). I přes takového vychýlení chci Ohio jako potenciální *swing state* označit, protože v dalším roce se Ohio se svou podporou „přehoupne“ ke druhé straně (The American Presidency Project 2021c), čímž

naplňuje podstatu swing state. Navíc tento stát stále plnil funkci *bellwether state* pro republikánské kandidáty aneb že republikánský kandidát v prezidentských volbách nezvítězí bez vítězství v Ohio (Tonner 1992; Berger, Panuška 2008). Stejně tak to vnímali i Doleovi vedoucí kampaně (Swarns 1996).

Prvek „přehounutí“, který je charakteristický pro chování *swing state*, je spojený v tomto volebním období s Floridou, kterou mohu v tomto roce označit i jako *battleground state*, i když médiu tak nazvána nebyla. Jak jsem uvedla v předchozí podkapitole, v roce 1992 připadla Bushovi. Přitom v předešlých volbách chybělo Clintonovi pro vyrovnání rozdílu pouhých 1,9 % (viz tabulka č. 1). Mohlo tomu být ze dvou důvodů. Prvním, proč pouhé dva dny před volbami navštívil, vedle dalších států, právě Floridu. Nebo druhým důvodem, označení Floridy společně s New Jersey a New Hampshire jako *swing states*, jak je označil Douglas Sosnik, ředitel politiky Bílého domu (Mitchell 1996). Dole na Floridě také zahájil kampaň, sám se však více soustředil na jiné státy a tento stát během volebního období navštívil naposledy v létě. Florida se nakonec „přehoupla“ tak silně, že Clinton ji získal s rozdílem 5,7 % (The American Presidency Project 2021b), což sice nezapadá do mé podmínky 5 % a méně, i přes to ji mohu jako *swing state* klasifikovat, protože naplnila princip „přehounutí“ a oba kandidáti soupeřili o její podporu.

Těsně před volbami každý z kandidátů zvolil odlišné zakončení kampaně. Perot zaplatil televizní vysílání půlhodinových až hodinových reklamních spotů velké trojce, aby vykompenzoval svou neúčast na prezidentských debatách (Tollerson 1996). Clinton poslední dny své kampaně věnoval pěti státům¹⁵ východního pobřeží. V New Jersey, Maine a Massachusetts se snažil podpořit tamní kandidáty za demokraty do senátu. Podle Douglase Sosnika (in Mitchell: 1996) si vedení Clintonovy kampaně bylo tou dobou jisté vítězství. Dole jeden den před volbami končil své cesty po západním pobřeží a západohorském regionu. V Nevadě, Coloradu a Kalifornii 3. listopadu účinkoval na kampaňových akcích. Poté navštívil ještě dalších osm států,¹⁶ než se vrátil

¹⁵ Clinton dva dny před volbami navštívil akce demokratů na Floridě, v New Jersey, v Massachusetts, v Maine a v New Hampshire.

¹⁶ Během necelých tří dnů Dole navštívil Arizonu, Nové Mexiko, Tennessee, Texas, Louisianu, Missouri, Iowu a Ohio (Swarns 1996).

do rodného Kansasu sledovat volby (Swarns 1996). Podle průzkumu The New York Times a CBS News¹⁷ byl Clinton ve většině těchto osmi států ve vedení, a i když to se za poslední týdny zmenšovalo, v celostátním měřítku se jednalo o rozdíl 10 % (Berke 1996). Dole se návštěvou těchto států ještě pokoušel „přehoupnout“ podporu voličů na svou stranu, i když neúspěšně.

Podle výsledků voleb roku 1996 jsem opět vytvořila seznam států s rozdílem podpory kandidátů 5 % a méně, pro lepší srovnání s průzkumy a identifikování *swing states* (viz tabulka č. 2). I přes Perotovu účast jsou procentuální rozdíly ve státech vyšší. Je to dáno tím, že v tomto volebním období Perot již nezískal tak vysoké procento hlasů¹⁸ a ty se tak nedělily v jednotlivých státech mezi tři, ale pouze dva kandidáty. Mohla jsem tedy identifikovat méně států splňující mou 5% podmínku.

New Jersey opouští skupinu, i přes to Clinton tomuto státu předvolební kampaní věnoval pozornost. Státy Georgia a Arizona v tomto volebním období splňují 5% podmínku, navíc oproti předchozím volbám změnilы preferující stranu. Georgia podpořila v roce 1992 demokrata, ale od tohoto období bude až do roku 2020 s nízkým procentuálním rozdílem pravidelně hlasovat pro republikány. Missouri naposledy přidala své volitele demokratovi, od těchto voleb se pokaždé přiklonila k republikánům. Státy jako Wisconsin, New Hampshire nebo Maine v tomto volebním období byly často navštěvované Dolem i Clintonem během kampaní, nicméně státy během voleb neupínaly příliš pozornosti na prezidentskou kampaň z důvodu tamních voleb do senátu a zároveň Clintonovu vysokému náskoku (Mitchell 1996). Všechny tři státy získal při volbách prezident Clinton s náskokem vyšším než 5 % (viz tabulka č. 2), tudíž je tento rok nebude řadit mezi *swing states*.

Celkem třináct států splnilo v tomto volebním období podmínku rozdílu preference voličů 5 % a méně. Zároveň se na velké množství států soustředí kandidáti se svými kampaněmi a aktivitami, nicméně pozoruji, že se soustředili také na množství *safe-states* a pozornost byla opět rozložena, a ne příliš soustředěna na určité státy.

¹⁷ Do průzkumu bylo zapojeno 1519 registrovaných voličů a průzkum probíhal 30. 10. – 2. 11. 1996 (Berke 1996).

¹⁸ V těchto volbách Ross Perot získal 8,4 %, 8 milionů hlasů, tj. o více než polovinu hlasů méně, než v roce 1992 (The American Presidency Project 2021b).

Média málokdy stát označovala jako *battleground state* nebo *swing state* (Johnson 2005) ani konkrétně nejmenovala klíčové státy pro výhru daného kandidáta, mnohem více se soustředila na jednotlivé skandály a aféry obklopující kandidáty (Berke 1996; Tollerson 1996). I přes to mohu říci, že prvky definující *swing states* naplňovala nejvíce Florida, Ohio, Tennessee a Nevada.

Tabulka č. 2 – Výsledky prezidentských voleb roku 1996 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 % (pouze v případě demokrata a republikána).

1996	Počet volitelů	Demokrat	Republikán	Nezávislý
		Bill Clinton	Bob Dole	Ross Perot
Celkem	538	379 volitelů 49,2 % hlasů	159 volitelů 40,7 % hlasů	0 volitelů 8,4 % hlasů
Arizona	8	46,5 %	44,3 %	8 %
Colorado	8	44,4 %	45,8 %	6,6 %
Georgia	13	45,8 %	47 %	6,4 %
Kentucky	8	45,8 %	44,9 %	8,7 %
Mississippi	7	44,1 %	49,2 %	5,8 %
Montana	3	41,3 %	44,1 %	13,6 %
Nevada	4	43,9 %	42,9 %	9,5 %
Severní Karolína	14	44 %	48,7 %	6,7 %
Jižní Karolína	8	44 %	49,8 %	5,6 %
Jižní Dakota	3	43 %	46,5 %	9,7 %
Tennessee	11	48 %	45,6 %	5,6 %
Texas	32	43,8 %	48,8 %	6,7 %
Virginie	13	45,1 %	47,1 %	6,6 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1996>, 17. 3. 2021.

2.3. *Swing states* v roce 2000

Jedná se nejspíš o nejkontroverznější volby do té doby. Kandidovali v nich republikán George W. Bush mladší, guvernér za stát Texas, a demokrat Al Gore, tehdejší viceprezident USA. Oba kandidáti podle Sacka (2000) velmi intenzivně svou celostátní kampaní postupně reagovali na aktivitu oponenta, než aby se soustředili na prosazení své postavy do povědomí voličů. Vedle vzájemných obviňování v médiích nebo na kampaňových akcích rozjeli například speciální televizní reklamy, které byly přizpůsobeny parametrům jednotlivých států nebo regionů a rozebíraly důležité otázky, a kromě toho i nedostatky zkušeností nebo nedostatečné názory oponenta v dané otázce (Sack 2000). Oproti předešlým volbám, které média nazývala jako nudné, atmosféra v nynějších volbách značně houstla.

Bush měl podporu států na Jihu, jihovýchodě, v západohorském regionu a v oblasti planin na Západě¹⁹. Gore měl zase velkou podporu v nejzalidněnějších státech, tzn. Na západním pobřeží a severovýchodě (Cain 2001). Byly ale i takové státy, např. Minnesota, Oregon nebo Washington, které byly považovány za *safe-blue*, ale průzkumy veřejného mínění během kampaní předpovídaly demokratovi pouze těsný náskok. I to byl důvod, proč poslední víkend před volbami tyto státy navštívil Goreův spolukandidát Joseph Lieberman v naději, že přesvědčí co možná nejvíc stoupenců demokratů, aby šli k volbám (Johnson 2000).

Průzkum CNN a ústavu Gallup, který byl proveden dva měsíce před volbami, ukazoval vyrovnanost podpory voličů pro Bushe a Gorea²⁰ (Holland 2000). O to více byli kandidáti nuceni nezaměřovat se na větší množství států, jako tomu bylo v předešlých volbách, ale věnovat značnou pozornost právě těm státům, které se v minulosti ukázaly jako *swing states*. Cain (2001) navíc tvrdí, že Bush se zaměřil svou kampaní na státy s vyšším počtem volitelů, protože díky nim by měl větší šanci na výhru.

Stát Tennessee se znovu stal ohniskem bojů kampaní. Jak jsem zmínila u předešlých voleb, Tennessee je Goreův rodný stát, což by mu dávalo značnou výhodu

¹⁹ Anglicky *Plain West* zahrnuje státy Jižní a Severní Dakota, Wyoming, Nebraska a Kansas.

²⁰ Průzkum proběhl 6.–8. 9. 2000 a účastnilo se ho 675 potenciálních voličů. Pro Bushe by tou dobou hlasovalo 46 % dotázaných, pro Gorea 45 % (Holland 2000).

pro získání voličů na svou stranu. Greg Wanderman (in: Firestone 2000), výkonný ředitel tamní demokratické strany, ale upozorňuje, že voliči se s ním tolik neidentifikovali, protože naposledy kandidoval do úřadů před deseti lety a nebyl s nimi tolik v osobním kontaktu. Bush se této příležitosti chopil a rozjel v Tennessee rozsáhlou kampaň včetně několika návštěv na akcích. Jeho kampaň zde byla úspěšná, jak ukazují v tabulce č. 3, Bush zde získal podporu o 3,8 % větší než Gore (The American Presidency Project 2021c).

Missouri byla i tento rok médiem označována jako *swing state* (Johnson 2000), ale s odstupem času experti např. Warren a Jacob (2000: 29) Missouri již tento rok mezi *swing states* neřadí. Já ji pro tento volební rok mezi *swing states* zařadit mohu, neboť splňuje obě mnou stanovené podmínky. Obě strany v tomto státě podnikly rozsáhlou kampaň a výsledná podpora voličů měla rozdíl pouhých 3,3 % (viz tabulka č. 3). Dokonce zde v den voleb vznikl mezi stranami právní spor,²¹ který zvýhodňoval Gorea, ale nakonec tento stát s 11 voliteli připadl Bushovi.

Více peněz na kampaň vedle již zmíněných dostaly nadále státy jako Ohio, Florida, Pensylvánie a Washington, které Cain (2001) také nazývá *battleground states* a potvrzuje, že se v nich kandidáti snažili přetáhnout podporu voličů na svou stranu. Stejně tak je den před volbami nazýval The New York Times spolu s New Hampshire, Maine, Novým Mexikem a Wisconsinem (Perez–Pena 2000). Průzkumy veřejného mínění navíc ukazovaly těsný rozdíl podpory voličů mezi kandidáty nejen v těchto státech, ale i v několika státech, které byly dosud považovány za *safe-states*, tudíž není překvapující, že víkend před volbami kandidáti nenavštěvovali pouze *swing states* (tamtéž). Pensylvánie se ve volbách dostala pod mou procentuální hranici, Goreovi umožnila náskok 4,2 % (The American Presidency Project 2021c). Mnohem zajímavější byl závod ve Wisconsinu, kde po intenzivním souboji kampaní zvítězil Gore o 0,2 % (tamtéž) a v Novém Mexiku dokonce o 0,1 % (tamtéž). Následující státy přímo změnilы preferovanou stranu oproti roku 1992: New Hampshire se přehoupł o 1,3 % k Bushovi (tamtéž), Nevada ke Goreovi o 1 % (tamtéž). Mohu tedy všechny zmíněné státy zařadit

²¹ V Saint Louis tamní soud prodloužil otevření volebních místností kvůli vysoké volební účasti. Tento akt napadla republikánská strana s tvrzením, že v pozdějších hodinách chodí volit už jen voliči demokratů a takovéto počínání je porušení předem stanovených předpisů.

mezi swing states kromě Maine, protože ačkoliv v tomto státě také probíhala předvolební kampaň, nesplnil podmínku rozdílu podpory 5 % a méně (viz tabulka č. 3).

Florida (25 volitelů) sehrála v těchto volbách zásadní roli, díky níž ji mohu v těchto volbách označit jako *swing state* i jako *bellwether state*. Původně byl Al Gore prohlášen vítězem na Floridě, získal 25 volitelů a tím získal převahu nad Georgem Bushem, o pár hodin později ale Florida změnila svůj statut pro Bushe. Procentuální rozdíl výsledných hlasů na Floridě byl ale tak nízký, že bylo snadné výsledek zpochybnit. Přiložená tabulka (č. 3) ukazuje, že procentuální rozdíl mezi Gorem a Bushem nebyl žádný. Započalo tedy přepočítávání hlasů, validace jednotlivých volebních lístků a nejrůznější obviňování mezi stranami z manipulace s volebními hlasy. Na konečný výsledek se čekalo až do 14. prosince, kdy Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch George Bushe. V tomto volebním roce hrál hlavní roli princip vítěz bere vše. The American Presidency Project (2021c) uvádí, že Goreovo vítězství na Floridě zvrátilo pouhých 537 hlasů. Ani celostátní lidové hlasování nedopadlo příliš rozdílně. Pro Bushe hlasovalo 50 455 156 voličů, ale Gore získal 50 992 335 hlasů voličů, tedy celostátně je rozdělovalo 0,5 % (The American Presidency Project 2021c).

Tyto volby tak opět započaly zuřivou debatu o efektivitě volebního systému a Sboru volitelů. Kromě toho se kvůli těmto volbách mezi sociology a politology rozproudily nejrůznější výzkumy a teorie o soutěživosti v jednotlivých státech a rozdílech podpory voličů mezi jednotlivými kandidáty (Johnson 2005). Zároveň jsem mezi zdroji zaznamenala větší četnost používání pojmů *swing state* a *battleground state*, čímž si i já sama potvrzuji hypotézu z podkapitoly 1.2., tedy, že se *swing states* objevují v médiích od přelomu tisíciletí častěji. Kandidáti se také, při ohledu na toto volební období, v dalších volbách více soustředili na výše zmíněné státy. Mohu si tedy dovolit označit tyto volby jako jeden z možných impulsů ke vzniku fenoménu *swing states*.

Jako *swing states* podle mé definice mohu v těchto volbách označit Floridu, Tennessee, New Hampshire, Pensylvánii, Ohio, Nevadu, Nové Mexiko, Wisconsin a Missouri. Dále jsou zde státy, které mají jako např. New Jersey v roce 1992 potenciál pro to se v budoucnu stát *swing state*, protože splňuje jednu z podmínek. Celkem

čtrnáct států splňují podmínku 5% rozdílu podpory voličů (viz tabulka č. 3). Za zmínku jistě stojí role Oregonu v tomto volebním období. A ač je i nadále vnímán jako *safe-blue*, v tomto roce rozdíl preference tamních voličů klesl na 0,5 % (The American Presidency Project 2021c). Jak jsem ale již zmínila výše, i některé *safe-states* ukázaly při volbách nízký procentuální rozdíl. Mohu tedy Oregon v tomto období označit jako *emerging swing state* podle dělení Schultze a Jacoba (2018) (viz podkapitola 1.4.).

Tabulka č. 3 – Výsledky prezidentských voleb roku 2000 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2000	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		Al Gore	George Bush
Celkem	538	266 volitelů 48,4 % hlasů	271 volitelů 47,9 % hlasů
Florida	25	48,8 %	48,8 %
Iowa	7	48,5 %	48,2 %
Maine	4	49,1 %	44 %
Michigan	18	51,3 %	46,1 %
Minnesota	10	47,9 %	45,5 %
Missouri	11	47,1 %	50,4 %
Nevada	4	46 %	49,5 %
New Hampshire	4	46,8 %	48,1 %
Nové Mexiko	5	48,9 %	48,8 %
Ohio	21	46,4 %	50 %
Oregon	7	47 %	46,5 %
Pensylvánie	23	50,6 %	46,4 %
Tennessee	11	47,3 %	51,1 %
Wisconsin	11	47,8 %	47,6 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2000>, 17. 3. 2021.

2.4. *Swing states* v roce 2004

V těchto volbách obhajoval prezidentský post George W. Bush, proti kterému kandidoval za demokraty senátor John F. Kerry. Předchozí volby podstatně ovlivnily tyto volby. Podle třech různých celostátních průzkumů²² z víkendu před volbami si Bush držel pouze 1% až 3% náskok před Kerrym (Connelly 2004). Kandidáti zvolili strategii vyšších investic a rozsáhlejších kampaní včetně obširné televizní reklamy ve snaze zajištění větší podpory a motivace voličů účastnit se voleb (Seelye 2004). Větší intenzitu kampaně pocítily zejména ty státy, které média označovala jako *swing states* – státy s nejvyrovnanější podporou obou kandidátů. Den po volbách vydal The New York Times článek, v němž označuje výdaje na kampaň i intenzitu aktivit stranických pracovníků jako nejvyšší ve volební historii, zejména ve státech Wisconsin, New Hampshire, Minnesota, Nové Mexiko a Iowa (Lyman 2004). Všechny zmíněné státy také splňují podmínku rozdílu podpory méně než 5 % (viz tabulka č. 4).

Těsné výsledky předešlých voleb v některých státech vyvolaly vyšší volební účast, zejména ve *swing states* jako Ohio a Florida, kde se zvýšila registrace voličů od ledna do července v jednotlivých volebních okrscích o 9 % až 16 % více ve srovnání s rokem 2000 (Fessenden 2004). Měsíc před volbami už výsledky průběžných průzkumů preferencí voličů byly dost těsné. Ústav Gallup²³ zveřejnil výsledky průzkumu, kde Bush vedl o pouhých 2 % (Elder 2004). Průzkum ABC News²⁴ z téhož data měl trochu větší rozptyl, a to 5% náskok Bushe (tamtéž).

Podle portálu The American Presidency Project (2021d) v tomto volebním roce splnilo mou podmínku 5% rozdílu podpory voličů dvanáct států. Na konci září Seelye (2004) označila většinu z nich ve svém článku jako státy s největší soutěživostí mezi kandidáty s tím, že se jejich počet ještě zmenší po prezidentských debatách.

²² Jednalo se o tři na sobě nezávislé průzkumy. První vedlo ABC News ve dnech 27.–30. 10. skrze telekomunikaci a zapojilo se do něj 2 615 potenciálních voličů. Na druhém spolupracovalo CNN, USA Today a ústav Gallup ve dnech 29.–31. 10. a přihlásilo se do něj 1 573 potenciálních voličů a ve třetím průzkumu od The New York Times a CBS News se ve dnech 28.–30. 10. zúčastnilo 824 potenciálních voličů (Connelly 2004).

²³ Průzkum ústavu Gallup proběhl o víkendu 1. až 3. října 2004 telefonickou formou. Průzkumu se zúčastnilo 934 potenciálních voličů (Elder 2004).

²⁴ Průzkum ABC News probíhal o víkendu 1. až 3. října 2004 telefonickou formou. Průzkumu se zúčastnilo 934 potenciálních voličů (Elder 2004).

V některých státech jako Coloradu, Michiganu nebo Minnesotě se po měsíci v průzkumech rozdíl zvětšil, avšak nepřesáhl ani mnou stanovenou hranici (Connelly 2004). Nově se na seznamu ukazuje Iowa nebo Colorado a mizí z něj státy jako Missouri a Tennessee (viz tabulka č. 4).

S ohledem na těsný výsledek v Oregonu v předchozích volbách se nyní na tento stát upřela mnohem větší pozornost. Od začátku předvolebních kampaní si ale Kerry udržoval v tomto státu značný náskok. Podle průzkumu American Research Group²⁵ by na konci srpna pro Kerryho hlasovalo o 8 % oregonských voličů více než pro Bushe (Kershaw 2004). I když se procento snížilo, Kerry si v Oregonu udržoval náskok i o měsíc později a v listopadu při volbách v Oregonu i zvítězil, když si udržel náskok 4,1 % (The American Presidency Project 2021d). Tento volební rok je to naposledy, co Oregon splňuje obě mé podmínky definující *swing states*, následná volební období již spadá do skupiny *safe-blue*.

Při ohledu na předchozí volby není udivující, že Florida byla i tento rok ve středu volebního dění. Podle průzkumů byly volební preference pro oba kandidáty vyrovnané až do posledního měsíce před volbami, kdy Bush začal mít menší náskok (Goodnough 2004). Bush také Floridě věnoval velkou část svého času v posledních dnech těsně před volbami. V tamní kampani pomáhal i bývalý guvernér Floridy a Bushův bratr Jeb Bush, který se účastnil republikánských akcí společně s republikánským kandidátem (tamtéž). Situace se ale podobně jako v jiných *battlegrounds states* v tomto volebním období vyostřovala a demokraté, v obavách ze zastrásování a manipulace s volebními hlasy, poslali na Floridu pomocný personál dohlížející na dodržování volebního práva (tamtéž). Na rozdíl od minulého volebního období zde Bush vyhrál s jasnou převahou 5 % hlasů (The American Presidency Project 2021d).

I v Iowě se těsně před volbami situace vyostřila tak, že v některých městech předčasně odevzdané hlasy musela hlídat tamní policie. Kampaně se zde v průběhu volebního období dostaly do takového bodu, kdy na některých televizních kanálech

²⁵ Průzkum proběhl dne 23. srpna 2004 a zapojilo se do něj kole 600 potenciálních voličů (Kershaw 2004).

reklamy kandidátů běžely téměř nepřetržitě a předpovídala se rekordní volební účast (Moss 2004). Iowa se nakonec s rozdílem 0,7 % hlasů „přehoupla“ od minulých voleb, kdy volila demokrata, k republikánovi (viz tabulka č. 4).

Ohio bylo také označováno jako *battleground state*. V období od zvolení prezidenta Bushe v roce 2000 zde ubylo velké množství pracovních míst, což se odrazilo na jeho podpoře voličů, která se přesunula ke Kerryemu. Oba kandidáti Ohio pravidelně navštěvovali, za říjen tam Bush zavítal pětkrát včetně posledního víkendu před volbami. Kerry tento stát navštívil za říjen dokonce sedmkrát a po osmé v doprovodu bývalého prezidenta Clintona (Dao 2004). I přes demokratovu snahu stát Ohio v těchto volbách zůstal červený, Bush zvítězil s náskokem 1,9 % (viz tabulka č. 4) (The American Presidency Project 2021d).

V tomto roce, oproti volbám v letech 1992 a 1996, došlo k silnému nárůstu napětí ve volebním prostředí a, stejně jako v předešlém roce, je viděn čím dál větší důraz na pozornost kampaní a médií na zmíněné státy, stejně jako na častější používání pojmů *battleground* a *swing states*. Tím pádem mohou lépe klasifikovat státy jako *swing states*, za které v tomto volebním roce mohou označit Floridu, Ohio, Oregon, Iowu, Nevadu, Nové Mexiko, Colorado, Minnesotu, Pensylvánii, New Hampshire a Wisconsin. Všechny tyto státy splnily obě podmínky charakterizující *swing states*. Státem s potenciálem, který splnil alespoň jednu z podmínek, je například stát Michigan.

Tabulka č. 4 – Výsledky prezidentských voleb roku 2004 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2004	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		John Kerry	George Bush
Celkem	538	251 volitelů 48,3 % hlasů	286 volitelů 50,7 % hlasů
Colorado	9	47 %	51,7 %
Florida	27	47,1 %	52,1 %
Iowa	7	49,2 %	49,9 %
Michigan	17	51,2 %	47,8 %
Minnesota	9	51,1 %	47,6 %

Nevada	5	47,9 %	50,5 %
New Hampshire	4	50,2 %	48,9 %
Nové Mexiko	5	49 %	49,8 %
Ohio	20	48,7 %	50,8 %
Oregon	7	51,3 %	47,2 %
Pensylvánie	21	50,9 %	48,4 %
Wisconsin	10	49,7 %	49,3 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2004>, 17. 3. 2021.

2.5. *Swing states* v roce 2008

Toto volební období proti sobě stanuli republikán John McCain a demokrat Barack Obama. Tento rok byla do té doby nejvyšší volební účast od roku 1908²⁶ (CEVRO 2008), Obamův afroamerický původ inicioval další zvýšení napětí během voleb a větší volební účast, zejména Afroameričanů. Ústav Gallup den před volbami také upozornil, že 28 % registrovaných voličů (Newport, Jones, Saad 2008) mělo již předčasně odvoleno a většina z nich byli právě Afroameričané. Poslední průzkumy těsně před volbami ukazovaly na vítězství Obamy. Průzkum ústavu Gallup²⁷ dával demokratovi 10% náskok (tamtéž). Podle republikánských průzkumů ale rozdíl nebyl tak vysoký a stále existovala pro McCaina naděje na výhru (Knopp, Pohanka 2008b). Víkend před volbami byl pro kandidáty nejdůležitější, představoval poslední možnost k ovlivnění voličů. Během něj kandidáti, více než v předešlých volebních obdobích, soustředili svoji pozornost právě na státy, kde byla podpora vyrovnaná (Berger, Panuška 2008). Jenže oproti předchozímu volebnímu období se počet takovýchto států snížil. Navíc, protože procentuální rozdíl mezi kandidáty byl výraznější než v dřívějších volbách, mohli kandidáti snížit financování kampaní v *safe-states* (Liptak 2012). Voliči v *safe-states* podporující opačnou stranu se často rozhodli pro neúčast ve volbách. Na druhou

²⁶ Volební účast v roce 2008 byla 64,1 % (CEVRO 2008), celkem volilo přes 131 milionů voličů (The American Presidency Project 2021e).

²⁷ Průzkum proběhl mezi 31. říjnem a 2. listopadem. Pro Obamu by tou dobou hlasovalo 53 % a pro McCaina 42 % dotázaných. Ústav Gallup navíc dodává, že většina doposud nerozhodnutých připustilo, že se nejspíš přikloní k opět k Obamovi (Newport, Jones, Saad 2008).

stranu, v *battleground states* se volební účast zvyšovala, průměrně o 6 % více než v *safe-states* (tamtéž). Na tom se odráželo uvědomění občanů ohledně váhy jejich hlasů ve *swing states*.

Boj se vyostřil v klasických *swing states* (viz kapitola 1.4.) Ohio, Floridě, ale i v Missouri. Podle McCainových kampaňových lídrů musel republikánský kandidát Ohio nebo Floridu získat, jinak nemá sebemenší naději na výhru, a experti zároveň zdůrazňovali, že žádný republikán bez Ohia nezmůže. Obama zase poslední víkend před volbami na jeden den v Ohio naplánoval tři meetingy, aby zesílil svůj těsný náskok před svým protivníkem, který tamním republikánským základnám v nejlidnatějších městech poslal jedny z největších částek na financování své kampaně (Berger, Panuška 2008; The New York Times 2008). Ohio se se svými 20 voliteli nakonec naklonilo o 4,6 % víc k Obamovi (The American Presidency Project 2021e). V samém závěru voleb tak s rozdílem 2,8 % učinila i Florida (tamtéž). V Missouri byla podpora obou kandidátů podle průzkumů nejvyrovnanější ze všech států USA (The New York Times 2008). I přes snahu kandidátů tento fakt změnit, Missouri nakonec s rozdílem pouhých 0,1 % „přehoupla“ k McCainovi (viz tabulka č. 5).

Dalším státem pro oba kandidáty, který jasně splňuje podmínku *battleground state*, byla Pensylvánie. Jak McCain, tak Obama se poslední víkend snažili tamní voliče „přehoupnout“ na svou stranu (Berger, Panuška 2008). McCain zaplatil rozsáhlé vysílání televizních reklam a často navštěvoval pensylvánské republikánské akce, od června do konce října tento stát navštívil celkem šestnáctkrát (The New York Times 2008). Přes veškerou McCainovu snahu a návštěvy do posledních dnů před volbami Pensylvánii s 20 voliteli nakonec s velkým náskokem 10,3 % získal Obama podobně jako další *battleground states* – v New Hampshire 9,7 % a ve Virginii 8,3 % navíc (The American Presidency Project 2021e).

Jako potenciální *swing state* chci také klasifikovat, pro tyto volby významnou, Iowu. Doposud hrála roli především pro zahájení primárek, ve volbách v letech 2000 a 2004 plnila podmínku 5% rozdílu a jednou se „přehoupla“ mimo svou tradiční stranu. To iniciovalo větší soustředění na tento stát během předvolební kampaně (Quin 2008a). McCain doufal, že mu rozsáhlá kampaň pomůže udržet Iowu v červené barvě

i letos, nicméně díky podpoře už z předchozích let zde Obama získal dalších 9 volitelů na svou stranu (Quin 2008a; The American Presidency Project 2021e). Vedle Iowy také Indiana v těchto volbách ukázala potenciál ke změně svého statutu, výsledný procentuální rozdíl mezi oběma kandidáty byl jen 1 % navíc směrem k demokratovi (The American Presidency Project 2021e), tedy lépe řečeno, v tomto roce také Indiana „přehoupla“ svoji podporu mimo svou tradiční stranu.

Důležitým *battleground state* se v tomto roce stalo Colorado. Dosud bylo považováno za *safe-red*, i když tamní podpora republikánů se v roce 2004 snížila pod 5% rozdíl. Velkou roli, stejně jako v Novém Mexiku nebo Nevadě, v tom hrála rostoucí populace menšin (Teixeira 2012: 3; Quin 2008b). McCaina zase podporovala početná náboženská komunita, kterou za volební období několikrát navštívil a vzhledem k průběžným průzkumům veřejného mínění, které ukazovaly vyrovnanost podpory obou kandidátů, štedře financoval tamní kampaň (Quin 2008b). Stejně tak si počínal i Obama. Také na rozdíl od McCaina poslední víkend před volbami znovu navštívil Colorado, Nevadu i Nové Mexiko a všechny státy s celkem 17 voliteli se u voleb „přehouply“ na jeho stranu (The American Presidency Project 2021e). Tyto státy opět projevily potenciál k tomu znovu se přiřadit do skupiny *swing states*, nicméně stále nesplnily obě mé podmínky.

Obama se přes svůj původ snažil vychýlit ze stability i ty státy, které byly dosud považovány jako *safe-red*, například Georgii nebo Severní Karolínu.²⁸ McCain oba státy bral jako svou jistotu, tudíž v nich neplýtvá financemi na velkou kampaň. Na druhou stranu, Obama v obou státech začal s televizními reklamami finanční podporu tamní demokratické sítě a navýšil počet pracovníků kampaně v těchto státech (The New York Times 2008). Jako důsledek se v tomto roce rozdíl podpory ve volbách v obou státech zmenšil, Severní Karolína se dokonce „přehoupla“ o 0,3 % k Obamovi (viz tabulka č. 5), což z ní dělá nového zástupce *swing states*.

Demokraté podle ústavu Gallup působili během volebního období mnohem energičtěji, s větším západem do kampaní než ve volbách předešlých (Newport, Jones,

²⁸ V těchto státech je vysoké procento afroamerické menšiny.

Saad 2008). Také se na tom hodně odrazil výsledek voleb. Pokud se podívám na předchozí odstavce na výše uvedená fakta a do tabulky č. 5, zjišťuji, že většina zmíněných států, která byla médií označena jako *battleground states*, a většina států s nízkým procentuálním rozdílem se během voleb přiklonila k Obamovi, který získal celkem 365 volitelů, tedy téměř o sto více, než bylo potřebné k vítězství ve volbách.

V tomto volebním období se objevilo několik států, které byly řazeny jako *battleground*, ale ve výsledcích voleb měly mnohem větší rozdíl než mnou stanovených 5 %. V tabulce č. 5 je vidět, že podmínku 5% rozdílu podpory v tomto volebním období splnilo pouze 6 států: Florida, Indiana, Missouri, Montana, Severní Karolína a Ohio, což je do tohoto roku nejméně ve volební historii. Při identifikaci *swing states* tedy oproti předchozím volebním obdobím u států jako Wisconsin, Colorado nebo New Hampshire nebyla splněna podmínka 5 % pro přiřazení států do skupiny *swing states* (viz tabulka č. 5).

Díky těmto volbám je vidět, že kandidátův etnický původ může také změnit rozložení podpory voličů. Podnítí voliče k větší nebo nižší volební účasti, čímž zamezí predikci na základě předchozích výsledků podpory ve státu. Jasným příkladem je zde Severní Karolína, která při výsledcích ve volbách v roce 2004 nijak nevykazovala změnu volební preference voličů (The American Presidency Project 2021d).

Tabulka č. 5 – Výsledky prezidentských voleb roku 2008 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2008	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		Barack Obama	John McCain
Celkem	538	365 volitelů 52,9 % hlasů	173 volitelů 45,7 % hlasů
Florida	27	51 %	48,2 %
Indiana	11	49,9 %	48,9 %
Missouri	11	49,3 %	49,4 %
Montana	3	47,3 %	49,5 %
Severní Karolína	15	49,7 %	49,4 %
Ohio	20	51,5 %	46,9 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2008>, 17. 3. 2021.

2.6. *Swing states v roce 2012*

Proti Baracku Obamovi, který tento rok obhajoval prezidentský post, ve volbách oponoval republikánský senátor Mitt Romney. Toto volební období je charakteristické vysoce vyrovnanou podporou obou kandidátů po dobu od konce května až po poslední dny před volbami, a to i přes intenzivní předvolební kampaně obou kandidátů. Silver právě kvůli takovému stavu tyto volby označil jako „divoce nepředvídatelné“ (Silver 2012b).

Ekonomický vývoj hrál velkou roli během voleb. Tehdejší nezaměstnanost²⁹ se snižovala pomaleji, než si veřejnost představovala, což se odráželo na podpoře voličů pro Obamu. Romney byl považován v oblasti ekonomiky za zběhlejšího, což mu dávalo oproti tehdejšímu prezidentovi značnou výhodu (Oded, Beerman 2012).

Tři měsíce před volbami ale byla podpora voličů podle ústavu Gallup těsně vyrovnaná, obzvláště ve státech, které Oded a Beerman (2012) nazývali jako *swing states* – Ohio, Pensylvánie, Virginie a Florida. Nijak extrémně se tento stav

²⁹ Tehdejší průměr nezaměstnanosti v USA se pohyboval na 8,3 % (Oded, Beerman 2012).

nezměnil ani na konci října. Silver navíc ve svém článku upozorňoval, že voliči si často volbou nebyli jistí nebo daného kandidáta volili jako menší zlo (Silver 2012b). Tuto skutečnost následně potvrdil i ústav Gallup, který v průzkumech ukázal, že kandidáty dělí od sebe pouhé 1 % v celém USA, v některých *swing states* byl rozdíl vyšší (Newport, Saad, Jones, Hughes, Marlar 2012). Podpora obou kandidátů byla tak vyrovnaná, že ani ti potenciální voliči, kteří si svou volbou do té doby nebyli jistí, by onu těsnost nevychýlili. O to spíše se zvyšovala pozornost na *swing states*. Kampaně se zaměřily pouze na deset států, což značí změnu oproti předchozím obdobím. Jak jsem již psala v předchozí podkapitole o volebním období v roce 2008, počet *safe-states* se zvyšoval a potenciálních *swing states* snižoval. Tím pádem se postupně kandidáti soustředili na méně států, ale s vyšší intenzitou (Liptak 2012). Jasným příkladem jsou Indiana a Missouri. Ač stále v tomto roce představovaly potenciál, kandidáti tamní předvolební kampaně příliš nepodporovali (Silver 2012b). Silver předpověděl jejich pohyb směrem k republikánům, což se následně také stalo. Označil jako hlavní *battleground states* Ohio, Wisconsin, New Hampshire, Floridu a Nové Mexiko (tamtéž). Cohen k nim po volbách dodatečně přidal ještě Colorado, které podle něj mělo, stejně jako v roce 2008, i nyní roli *bellwether state* (Cohen 2012).

Pensylvánii, kde v předešlých volbách Obama zvítězil s jasnou převahou, Oded a Beerman nazvali ve svém článku jako prodemokratičtější než kdy předtím, Obama zde podle zmíněných průzkumů v červenci 2012 vedl dokonce o 11 % (Oded, Beerman 2012). Jako důvod k takovému rozdílu autoři uvedli lepší ekonomický stav, například nižší míra nezaměstnanosti³⁰ (tamtéž). Ve volbách v Pensylvánii navíc Obama opět získal náskok 5,4 % (The American Presidency Project 2021f), což těsně minulo mou hranici. Jak jsem již ukázala v předešlých kapitolách, Pensylvánie nesplňuje podmínky pro *swing states*, řadím ji nyní do skupiny *safe-blue*.

Ohio (18 volitelů) bylo v tomto roce opět středem mediální pozornosti. Doorn a Hendriks (2015: 66) Ohio označili jako nejdůležitější *swing state* tohoto volebního období a ústřední pro výsledek celých voleb. Podle Kinga (2012a) měl již Obama v Ohio

³⁰ Nezaměstnanost se v Pensylvánii pohybovala kolem 7,5 % (Oded, Beerman 2012).

náskok, díky zlepšení stavu tamní ekonomiky³¹ v předchozích letech. Romney zase v Ohio zaplatil rozsáhlou televizní reklamu. Byl si vědom, že potřebuje Ohio získat (King 2012a). Dne 6. listopadu v den prezidentských voleb vysílalo CNN průběžný stav hlasů v Ohio 123krát, než bylo sčítání hlasů konečné (Doorn, Hendriks 2015: 66). Nakonec rozhodla pouhá 3 % pro Obamu (The American Presidency Project 2021f). Ohio tím stále zůstává klasifikované jako *swing state*, protože opět splnilo mnou stanovené podmínky (viz tabulka č. 6).

Severní Karolína se opět „přehoupla“, tentokrát na stranu republikánského kandidáta. Pro Obamu zde byla důležitá afroamerická menšina pro jeho vítězství v tomto státu. Podle průzkumu The New York Times a CBS News by pro Obamu hlasovalo 94 % potenciálních afroamerických voličů (Liptak 2012). V tomto volebním období nebyla tak vysoká volební účast v tomto státu jako v roce 2008. Je to již druhé období za sebou, kdy splňuje 5% podmínku (viz tabulky č. 5 a č. 6), a zároveň potřetí, kdy se „přehoupla“ v podpoře mezi kandidáty (The American Presidency Project 2021f).

Rozdíl 6 % mezi kandidáty byl v červencových průzkumech na Floridě. Tamní voliče tehdy trápila vysoká nezaměstnanost, i když Oded a Beerman (2012) byli toho názoru, že pro voliče tehdejší ekonomický stav USA tolik důležitý nebyl. Podle Silvera měl Romney šanci Floridu získat, i když průběžné výsledky ukazovaly těsný náskok pro Obamu, stále byla šance větší než v Iowa, Pensylvánii, Wisconsinu a New Hampshire, kde si Obama udržoval podle průzkumů dostatečný náskok (Silver 2012c). Tyto státy se ve volbách přiklonily k Obamovi s rozdílem nad 5 % a nakonec Florida s rozdílem 0,9 % (The American Presidency Project 2021f). Opět tím naplnila svou funkci *swing state* a *bellwether state*.

Tabulka č. 6 ukazuje pouze čtyři státy, které splnily v tomto volebním období mou podmínku 5% rozdílu podpory voličů mezi kandidáty, a pouze tři státy se „přehouply“ k podpoře Obamy s rozdílem méně než 5 %, což je nejméně států v historii (McLean 2015). Byly to státy Florida, Ohio, Virginie a Severní Karolína

³¹ Za dobu Obamova prvního prezidentského období vzrostl počet pracovních míst a začal se více rozvíjet tamní průmysl, především automobilové odvětví (King 2012a).

(viz tabulka č. 6). To podle Wayne povzbudilo enormní zájem předvolebních kampaní, médií i odborníků o fenomén *swing state* (Wayne 2012). Tyto skutečnosti potvrzují McLeanovo tvrzení, že volby v roce 2012 jsou pro význam *swing states* zlomové (McLean 2015: 25).

Celkově tyto volby změnily pohled na kampaň a soustředěnost kandidátů na jednotlivé státy. Už ve volbách v letech 2004 a 2008 byly viděny jisté náznaky týkající se zvyšování volebního napětí a soustředění kampaní na menší počet států, volby v roce 2012 ale ukázaly tento fakt v intenzivnějším měřítku.

Tabulka č. 6 – Výsledky prezidentských voleb roku 2012 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2012	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		Barack Obama	Mitt Romney
Celkem	538	332 volitelů 51,1 % hlasů	206 volitelů 47,2 % hlasů
Florida	29	50 %	49,1 %
Severní Karolína	15	48,4 %	50,4 %
Ohio	18	50,7 %	47,7 %
Virginie	13	51,2 %	47,3 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2012>, 17. 3. 2021.

2.7. *Swing states* v roce 2016

Tento rok proti sobě stáli podnikatel, republikán Donald Trump a demokratka, bývalá ministryně zahraničních věcí Hillary Clintonová. Trump se stal vítězem, obdržel celkem 306 hlasů volitelů, nicméně Clintonová získala více hlasů voličů, a to o necelé 3 miliony (The American Presidency Project 2016g). Toto volební období je charakteristické bouřlivou atmosférou a výrazně nepřesnými interpretacemi předběžných průzkumů.

Oba kandidáti vsadili opět na zaměření se svou kampaní na menší počet států – *swing states*. Stejně tak oba dávali extrémní finanční částky na časté televizní reklamy

(Silver 2017b). Trump také využil své podnikatelské schopnosti a použil cílený microtargeting na sociálních sítích pro možné ovlivnění svých potenciálních voličů i mimo *swing states*, aby snížil náskok Clintonové v některých státech (Drake 2020). Clintonová, jako první žena v historii USA kandidující na post prezidenta a zároveň bývalá první dáma, utrpěla na podpoře voličů kvůli dopisu ředitele FBI³² a jejímu vyšetřování těsně před volbami. Podpora se zmenšila i ve státech, kde původně měla před Trumpem vysoký náskok, jako například Pensylvánie, Minnesota, Virginie, nebo Wisconsin (Silver 2017b). Trump navíc na rozdíl od Clintonové svou kampaň rozložil mezi více států, mezi nimiž byly právě ty, kde Clintonová na konci voleb oslabil. Dokázal efektivněji pracovat se systémem sboru volitelů, během své předvolební kampaně se mu povedlo ovlivnit nerozhodnuté státy s vysokým počtem volitelů, které potřeboval získat pro vítězství ve volbách (Drake 2020). V tabulce se státy splňujícími mou podmínku rozdílu 5 % a méně je vidět, že z oněch 12 států většinu s vysokým počtem volitelů získal Trump na svou stranu (viz tabulka č. 7). Navíc Silver Trumpa charakterizoval jako aktivnějšího a dravějšího v kampaních (Silver 2012b).

Média celý podzim zaujatě oznamovala vedení Clintonové. Právě zaujatost, vedle nízkých rozpočtů pro průzkumy nebo nedostatek reportérů v terénu, měla za následek špatné interpretace dat z průzkumů. Když průzkumy začaly ukazovat vedení Trumpa v Ohiu, které bylo doposud označováno jako *bellwether state* a má vysoký počet volitelů, média spíše ukazovala na fakt, že Clintonová Ohio k vítězství nepotřebuje, protože má jistotu v dalších *battleground states*. Autoři článků si však již neověřili, že by se náskok Clintonové mohl zmenšit i v oněch dalších státech (Silver 2017a).

Arizona byla v tomto roce nově zařazena mezi státy s nízkým rozdílem preference voličů (viz tabulka č. 7), Chinni a Bronston (2018) avizovali na její postupnou proměnu na *swing state*, která začala právě těmito volbami. Zásadní změny také proběhly u Virginie a Colorada, jež se přiřadily ke skupině *safe-blue*. Na druhou stranu, Ohio, zamířilo v těchto volbách do červena (tamtéž). I tak bylo Ohio tento rok klasicky

³² James Comey, ředitel úřadu FBI, poslal dopis Kongresu, v němž uvádí, že Clintonovou vyšetřují kvůli používání soukromého e-mailu pro tajné záležitosti.

ve středu dění. V tomto volebním období došlo k jeho vychýlení mimo 5% rozdíl podpory voličů mezi kandidáty, a to na 8,1 % směrem k Trumpovi (The American Presidency Project 2021g). Vypadlo tím ze skupiny *swing states* a přiřadilo se do skupiny *safe-red*, jak jsem už uvedla v předchozí kapitole (viz podkapitola 1.3.).

Jak jsem již zmínila, Clintonová se se svou kampaní soustředila na méně států než Trump. Mezi nimi bylo kromě již zmíněného Ohia také Nevada, New Hampshire, Severní Karolína a Florida (Silver 2017b), poslední víkend před volbami se ale po aféře s e-maily snažila udržet si svou podporu i v dalších státech. V pátek před volbami trávila čas v Ohiu a dále pokračovala do Pensylvánie. V obou případech se účastnila událostí své strany a vídala se s celebritami, které jí měly zajistit podporu více voličů – „fanoušků“ (BBC 2016).

Podpora kandidátů na Floridě byla jako každé volební období velice vyrovnaná až do dne voleb. Průzkum Real Clear Politics ukazoval těsné vedení na Floridě Clintonové, FiveThirtyEight zase ukazovalo na Trumpa (BBC 2016). Během roku 2016 například zavítal na Floridu (29 volitelů) více než dvacetkrát (Drake 2020), naposledy dva dny před volbami. Z Floridy ještě stihl před volbami navštívit Severní Karolínu a Nevadu (BBC 2016). Dva ze tří těchto států dokázal „přehoupnout“ na svou stranu (viz tabulka č. 7).

Wisconsin byl ten stát, díky kterému Trump dosáhl na cílených 270 volitelů. Přitom jej společně s Pensylvánií, Iowa a Michiganem média i experti řadili mezi státy, kde má Clintonová větší náskok. V létě ho ještě měla, jenže Trump tyto státy pravidelně navštěvoval a financoval tamní kampaně mnohem více než Clintonová. Ta například od června 2016 Wisconsin ani jednou nenavštívila (Silver 2017b). V momentě, kdy přišla zpráva o vyšetřování FBI, její podpora klesla v těchto státech více než v ostatních, kde svou kampaň silně rozvíjela (tamtéž). Právě díky této situaci mohl Trump využít svou široce rozvinutou kampaň a „přehoupnout“ některé z modrajících států na svou stranu.

V těchto volbách počet *swing states* sice vzrostl, napětí a souboj kandidátů o podporu voličů eskaloval i nadále. Je nutné si uvědomit, že během tohoto volebního období kandidáti více a rychleji reagovali na události financováním kampaní v určitých

státech v průběhu kampaní a prohloubili polarizační propast mezi politickými stranami. Na tom se odrazil význam role *swing states* v těchto volbách, zejména po aféře s dopisem ředitele FBI. Boj mezi kandidáty se vyostřil a státy na tyto skutečnosti reagovaly. Navíc je v těchto volbách opět vidět účinná strategie kandidáta ne vůči všeobecnému lidovému hlasování, ale vůči sboru volitelů.

Tabulka č. 7 – Výsledky prezidentských voleb roku 2016 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2016	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		Hillary Clinton	Donald Trump
Celkem	538	232 volitelů 48,2 % hlasů	306 volitelů 46,2 % hlasů
Arizona	11	45,1 %	48,7 %
Colorado	9	48,2 %	43,3 %
Florida	29	47,8 %	49 %
Maine	4	47,8 %	44,9 %
Michigan	16	47,3 %	47,5 %
Minnesota	10	46,4 %	44,9 %
Nevada	6	47,9 %	45,5 %
New Hampshire	4	46,8 %	46,5 %
Severní Karolína	15	46,2 %	49,8 %
Pensylvánie	20	47,8 %	48,6 %
Virginie	13	49,7 %	44,4 %
Wisconsin	10	46,5 %	47,2 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2016>, 17. 3. 2021.

2.8. *Swing states* v roce 2020

Donald Trump v tomto posledním zkoumaném období neúspěšně obhajoval prezidentský úřad. Proti němu kandidoval³³ bývalý viceprezident USA demokrat Joe Biden. Jedná se o jedno z neobhájení prezidentského postu v historii USA. Volby byly do vysoké míry ovlivněny koronavirovou pandemií. Byla například zavedena korespondenční forma hlasování, kterou využilo přes 100 milionů voličů. Díky tomu v těchto volbách byla nejvyšší volební účast od počátku 20. století a za celé zkoumané období – 66,3 % (Schaul, Rabinowitz, Mellnik 2020 (viz tabulka č. 10). Tabulka s 5% rozdílem preference voličů pro tyto volby (viz tabulka č. 8) ukazuje celkem osm států, které plní mnou stanovenou podmínku. Vzhledem k tomu, že všechny byly médiem vnímány jako *battleground*, a i přes omezení kampaní kvůli pandemii mohu všechny státy z tabulky identifikovat jako *swing states*. Kandidáti, poučení z voleb v roce 2016, se v průběhu předvolebních kampaní soustředili na včasnou a pohotovou reakci skrze reklamy a akce v rámci jednotlivých států.

Podle CNBC (in: Drake 2020) celé volební období bylo svou pozorností utlumeno kvůli koronavirové pandemii a způsobilo více vyrovnanosti mezi jednotlivými státy. Straničtí lídři nemohli pořádat akce a sjezdy, na kterých by se mohli koncentrovat větší množství potenciálních voličů. Více se tedy soustředili na televizní reklamy a na sociální sítě. Trump si na konci léta zarezervoval televizní reklamy v celkem jedenácti státech, které CNN tímto označila za *battlegrounds*, a Biden v patnácti státech, včetně Georgie a Texasu, které byly dosud považovány za *safe-states* republikánů, nicméně Trumpova politika v jeho prvním prezidentském období a demografické změny v tamních státech otřáslly Trumpovou podporou, čehož Biden chtěl využít ve svůj prospěch (Cilliza 2020).

Poslední dny před volbami oba kandidáti trávili účastí na kampaňových akcích v severních státech jako Minnesota, Wisconsin, Iowa nebo Michigan. Při těchto akcích se stavěli opačně k dodržování opatření a celkové atmosféře. Zatímco Trump opatření odmítá a svými urážkami a útoky zahušťoval napětí, Biden opatření

³³ Kandidovalo také větší množství nezávislých kandidátů, kteří ale dohromady získali pouhé 1,79 % hlasů voličů (The American Presidency Project 2021h), proto s nimi v práci nebudu pracovat.

podporoval a snažil se šířit napříč veřejností pochopení a odhodlání k jejich dodržování (Kaplan, Karni 2020).

Na Floridě podporovala Bidena portorikánská menšina, Kubánci zase spíše Trumpa. V říjnu 2020 bylo z celkového počtu registrovaných k volbám na Floridě 58 % žen (Share America 2020), což znamenalo opět výhodu pro Bidena. Podle průzkumu The Cook Political Report byly volební preference floridských voličů na podzim vyvážené³⁴: 37 % pro Bidena, 35 % pro Trumpa (Share America 2020). Trump ale nakonec dokázal Floridu obhájit s náskokem 3,36 % (viz tabulka č. 8).

Wisconsin dle říjnového průzkumu The New York Times a Sienna College ukazoval na silné vedení Bidena. Menší náskok ukázala i Pensylvánie a The New York Times zvěstoval jasnou výhru Bidena ve volbách (Burn, Martin 2020). Ač předběžné průzkumy ukázaly vysoký náskok, Biden Wisconsin získat s pouhým 0,63% rozdílem (The American Presidency Project 2021h). Podobně na tom byla i Pensylvánie, kde stejný říjnový průzkum ukazoval Bidenovi 6% převahu (Burns, Martin 2020) a kde nakonec Biden sice vyhrál, ale výsledný preferenční rozdíl mezi ním a Trumpem byl pouze 1,17 % (The American Presidency Project 2021h).

Arizona a Georgia byly v tomto roce nazvány novými *swing states* nebo *emerging swing states*. Oba státy ještě do roku 2016 byly mezi *safe-red*, přestože Chinni a Dante (2018) si všimli měnící se demografie v těchto státech. Arizonu zahrnuli do své předvolební kampaně jak Biden, tak Trump, nicméně Georgii pouze Biden. V Georgii ke konci srpna podle průzkumu Real Clear Politics totiž vedl Trump o pouhé 1,1 % (Cilliza 2020) a vzhledem k televizním reklamám a předvolební kampani, kterou v Georgii vedl Biden, se nakonec tento stát „přehoup“ o 0,24 % k Bidenovi (The American Presidency Project 2021h), jak ukazuje mnou vytvořená tabulka k tomuto roku (viz tabulka č. 8).

Tyto volby byly charakteristické silným napětím, které zároveň bylo tlumené tehdejší situací v souvislosti se šířením viru a vládními nařízeními (ČT24 2020). Dokonce, podle zpravodajů ČT v USA, byla atmosféra ještě vypjatější než v roce 2016

³⁴ Nezávislí kandidáti dohromady na Floridě z předběžných průzkumů získali 27 % (Share America 2020).

(Kubal, Řezníček in: ČT24 2020). U některých volebních místností byla v den voleb povolána i národní garda, aby dohlížela na klidný průběh voleb a zabránila možným výtržnostem a nepokojům, které mohly nastat v průběhu hlasování nebo po oznámení výsledku voleb (ČT24 2020). Z těchto faktů usuzují, že i když se počet swing states mění, napětí v průběhu celého mnou zkoumaného období postupně narůstá. Identifikace *swing states* v tomto volebním období byla komplikovaná kvůli problematickému naplnění podmínky *battleground states*, nicméně na základě nasbíraných informací řadím mezi *swing states* Arizonu, Georgiu, Floridu, Michigan, Nevadu, Severní Karolínu, Pensylvánii a Wisconsin.

Tabulka č. 8 – Výsledky prezidentských voleb roku 2020 ve státech s rozdílem podpory kandidátů menším než 5 %.

2020	Počet volitelů	Demokrat	Republikán
		Joe Biden	Donald Trump
Celkem	538	306 volitelů 51,31 % hlasů	232 volitelů 46,86 % hlasů
Arizona	11	49,36 %	49,06 %
Florida	29	47,86 %	51,22 %
Georgia	16	49,5 %	49,26 %
Michigan	16	50,62 %	47,84 %
Nevada	6	50,06 %	47,67 %
Severní Karolína	15	48,59 %	49,93 %
Pensylvánie	20	50,01 %	48,84 %
Wisconsin	10	49,45 %	48,82 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The American Presidency Project 2021 dostupných na: <https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2020>, 17. 3. 2021.

Závěr

Tématem mé bakalářské práce jsou *swing states* v amerických volbách mezi lety 1992 a 2020. Soustředila jsem se pouze na prezidentské volby, protože tento druh voleb je v USA v centru pozornosti médií a ze všech druhů voleb je u něj nejvyšší volební účast. Bylo nutné vybrat dostatečné množství volebních období proto, aby bylo možné efektivně analyzovat roli *swing states* v prezidentských volbách a všechny aspekty volební soutěže v jednotlivých *swing states*. Stanoveným cílem mé práce je definovat *swing states* a analyzovat jejich roli v jednotlivých prezidentských volbách během volebních období mezi lety 1992 a 2020.

Práci jsem rozdělila do dvou kapitol. První kapitolou zkoumá kořeny tohoto pojmu a pojmů příbuzných, které se začaly používat ať už jako novější podoba nebo s odlišným významem. Odlišnosti mezi těmito pojmy jsem vymezila hned ze začátku kapitoly a také jsem definovala pojmy-anglicismy, se kterými jsem pracovala v další kapitole. Dále jsem se v první kapitole zabývala samotnou konceptualizací fenoménu *swing state* a hledala charakteristické prvky, které by tento fenomén měl splňovat, což bylo nezbytné pro pokračování v mé práci. Došla jsem k závěru, že se jedná o nový, nejednotně definovaný fenomén americké politiky, jehož chování a role ve volbách se začaly zkoumat až po roce 2012. S ohledem na několik na sobě nezávislých definic zveřejněných politology jsem použila následnou definici pro *swing states*:

Swing states je několik států USA, v nichž jsou volební preference voličů demokratů i republikánů natolik vyrovnané, že při volbách je dělí rozdíl méně než 5 % a vítězství jedné strany se v nich může snadno „přehoupnout“ ke straně druhé. Zpravidla také střídají podporu obou stran v průběhu několika volebních období. V období předvolební kampaně jsou *swing states* středem pozornosti médií a kandidátských kampaní, což je klasifikuje jako *battleground states*.

Poté, co jsem definovala *swing states* a charakterizovala základní prvky, jsem se zaměřila na otázku, jaké faktory ovlivní stát k přeměně ze safe-state na *swing state* a naopak. Hlavní roli v těchto posunech hraje demografie spojená s preferencí voličů. Zjistila jsem, že demografické změny upravují volební preferenci ať už směrem do modra, tak do červena a že některé státy USA procházejí demograficko-

geografickými změnami rychleji než jiné. Zjistila jsem, že v případě preferencí voličů také hraje svou roli vývoj samotné politické strany, zvolený kandidát a jejich pozice v politickém spektru.

V poslední části první kapitoly jsem se zabývala možným dělením *swing states*. Uvedla jsem hned dvě možná dělení *swing states*. První je podle elasticity neboli citlivosti voličů, do jaké míry voliči reagují na vnější vlivy a do jaké míry jsou jejich volební preference měnitelné. Druhé dělení probíhá dle období, kdy se ze zástupců jednotlivých skupin staly *swing states*.

Druhá kapitola mé bakalářské práce se věnuje *swing states* v jednotlivých volebních obdobích. Celou kapitolu jsem rozdělila do osmi podkapitol, zabývajících se jednotlivými volebními obdobími. V těchto obdobích jsem identifikovala zástupce *swing states* na základě mnou stanovených podmínek – rozdílu podpory voličů mezi kandidáty 5 % a méně, což souvisí s možností „přehoupnutí“, a náplně *battleground states*, která zahrnuje fakt, že je stát středem pozornosti médií a kandidátských kampaní. Následně jsem popsala vývoj *swing states* napříč jednotlivými volebními obdobími a odpověděla jsem si na výzkumnou otázku, tedy jakou měly roli *swing states* během prezidentských voleb v letech 1992 až 2020. Analýzu v každém volebním období jsem provedla na základě tří směrů – předběžných průzkumů, pozornosti médií, kandidátů a kampaní a konečných výsledků voleb.

Cílem mé práce bylo definovat tyto *swing states* a analyzovat jejich roli v jednotlivých prezidentských volbách během volebních období mezi lety 1992 a 2020. Během analýzy v jednotlivých volebních obdobích jsem identifikovala státy naplňující podmínky mé definice *swing states*. Následně jsem se zaměřila na pozornost médií, kandidátů a předvolebních kampaní vůči těmto státům. V průběhu volebních období jsem poukazovala na státy, které ač nenaplní obě mé podmínky, byly výrazné ve druhé podmínce, tudíž projevily potenciál stát se *swing states*. Stejně tak jsem upozorňovala na *swing state*, který skupinu opouštěl, a uvedla důvod, proč tomu tak je.

Také jsem u jednotlivých volebních období popisovala celkovou situaci amerického volebního prostředí a ukázala jsem, že od roku 1992 do roku 2012 se počet

swing states snižoval a počet *safe-states* zvyšoval. V té době se zvyšovala i pozornost médií a kandidátů s předvolebními kampaněmi právě na *swing states*. Od kontroverzních voleb v roce 2000, kdy výsledek jednoho státu rozhodl volby, se začalo čím dál více expertů zabývat principy soutěživosti a nízkým preferenčním rozdílem u států – tou dobou se ještě pojem *swing state* tolik nepoužíval. Při volbách v roce 2008 byl vidět, jak může kandidát ovlivnit výsledky voleb na základě demografického faktoru. Za jedinečný fenomén amerických voleb se *swing states* začaly považovat od roku 2012, kdy pouhé čtyři státy splňovaly definici *swing states*: Ohio, Florida, Severní Karolína a Virginie. Zjistila jsem, že ač se jejich počet opět zvýšil, hrály zásadní roli ve volbách v roce 2016, kdy jejich elasticita, vysoký počet volitelů a převážení zaujatosti médií rozhodly o vítězi voleb, a že ač byla pozornost na *swing states* v roce 2020 značně omezena, stále si zachovaly svůj význam a napětí během voleb se společně s pozorností médií a kandidátů neustále zvyšovaly, obzvlášť ve *swing states*.

Nalezla jsem tak odpověď na mou výzkumnou otázku: „Jaká byla role *swing states* ve volebních obdobích v letech 1992–2020?“

Do přelomu tisíciletí existovalo velké množství států splňující obě mnou stanovené podmínky pro *swing states*, ale pozornost kandidátů a médií na státy byla nízká, jelikož se musela rozložit nejen mezi *swing states*, ale i *safe-states*. Tím pádem role *swing states* do přelomu tisíciletí nebyla nijak výrazná. Pro vývoj *swing states* a zkoumání vyrovnanosti preference voličů je důležité zmínit výsledky voleb v letech 2000 a 2016, kdy oba vítězové voleb použili efektivní strategii ve svých kampaních, se kterými se zaměřili na *swing states*, zejména ty s vysokým počtem volitelů kvůli onomu specifiku amerického volebního systému, a oběma se tento akt vyplatil ve chvíli, kdy zvítězili, sice s menším počtem hlasů občanů, ale vyšším počtem hlasů volitelů. Po volbách v roce 2000 se začalo zvyšovat napětí při volbách, pozornost kandidátů i médií se soustředila na menší počet států a snižoval se i počet mnou identifikovaných *swing states*. Za přelomové mohu označit volby v roce 2012. Pozornost médií a kandidátů se snížila do tak úzké skupiny států, že státy splňující mé podmínky pro *swing states* byly v tomto roce pouze čtyři. Z toho mohu soudit, že jejich role ve volbách se svou vysokou mírou nedá srovnávat s předešlými obdobími.

Díky celému vývoji vidím, že čím méně je *swing states*, tím větší je pozornost, která je na ně upřena. Od tohoto roku jsou *swing states* vnímány jako jedinečný fenomén volebního systému USA. Také v tomto roce došlo k silné polarizaci stranického systému, která se ve volbách v letech 2016 a 2020 ještě prohloubila a atmosféra ve *swing states* během předvolebních kampaní byla až nepřiměřeně vyostřená. Napětí posledních voleb značně utlumila pandemie koronaviru, nicméně to se s jistotou při dalších volbách vrátí, možná ještě ve větším měřítku.

Mohu tímto označit roli *swing states* ve volbách v letech 1992 až 2020 jako takovou, která je s každým volebním rokem zásadnější v kontextu intenzity pozornosti, zvýšení napětí volební atmosféry a prohloubení polarizace stran. Navíc je role *swing states* rozhodující zejména pro ty kandidáty, kteří ve volbách dokáží efektivně pracovat s principem sboru volitelů. Považuji za důležité zkoumat *swing states* jako jedinečný a nový fenomén proto, že nyní pro kandidáty a celé americké volby hraje ústřední roli a dovoluji si tvrdit, že tak tomu bude i v budoucnu, dokud se počet *swing states* opět nezvýší a pozornost médií a kandidátů během voleb se na tyto státy nesníží.

Seznam použité literatury:

270toWin (2021). 2024 Presidential Election Interactive Map. 2021 (<https://www.270towin.com/>, 6. 3. 2021).

BBC (2016). US election 2016: Trump and Clinton target Florida. 5. 11. 2016 (<https://www.bbc.com/news/election-us-2016-37882901>, 28. 2. 2021).

Bennet, James (1996). 1996 Was Year of Discontented Voter, Poll Shows. *The New York Times*. 15. 11. 1996 ([nytimes.com/1996/11/15/us/1996-was-year-of-discontented-voter-poll-shows.html?searchResultPosition=12](https://www.nytimes.com/1996/11/15/us/1996-was-year-of-discontented-voter-poll-shows.html?searchResultPosition=12), 12. 3. 2021).

Berger, Vojtěch; Panuška, Miroslav (2008). Do prezidentských voleb v USA zbývají už jen hodiny. *iRozhlas*. 2. 11. 2008 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/do-prezidentskych-voleb-v-usa-zbyvaji-uz-jen-hodiny_200811022311_mpanuska, 17. 3. 2021).

Berke, Richard (1996). After a Long Trip, Election Arithmetic Has Gone Nowhere. *The New York Times*. 4. 11. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/11/04/us/after-a-long-trip-election-arithmetic-has-gone-nowhere.html>, 19. 3. 2021).

Burns, Alexander; Martin, Jonathan (2020). Election at Hand, Biden Leads Trump in Four Key States, Poll Shows. *The New York Times*. 8. 11. 2020 (<https://www.nytimes.com/2020/11/01/us/politics/biden-trump-poll-florida-pennsylvania-wisconsin.html?searchResultPosition=2>, 8. 3. 2021).

Cain (2001). Trends in the 2000 US Presidential Election. *Revue française d'études américaines* 90, (10), p. 10–18.

CEVRO (2008). Prezidentské volby v USA. 4. 12. 2008 (<http://www.cevro.cz/cs/209811-prezidentske-volby-usa>, 10. 3. 2021).

Chinni, Dante; Broston, Sally (2018). New election map: Ohio, Colorado no longer swing states. *NBC News*. 18. 11. 2018 (<https://www.nbcnews.com/politics/first-read/new-election-map-ohio-colorado-no-longer-swing-states-n937646>, 10. 3. 2021).

Cillizza, Chris (2020). This is the widest presidential battleground in a very long time. *CNN*. 31. 8. 2020 (<https://edition.cnn.com/2020/08/31/politics/2020-race-donald-trump-joe-biden-swing-states/index.html>, 25. 2. 2020).

Cohen, Micael (2012). The 2012 Election, in a Relative Sense. *FiveThirtyEight*. 19. 11. 2012 (<https://fivethirtyeight.blogs.nytimes.com/2012/11/19/the-2012-election-in-a-relative-sense/?searchResultPosition=1>, 17. 3. 2021).

Connelly, Marjorie (2004). Other Polls Are Also Tight. *The New York Times*. 1. 11. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/11/01/politics/campaign/other-polls-are-also-tight.html?searchResultPosition=4>, 2. 3. 2021).

Connelly, Marjorie (2008). Dispatches from the 2008 election battleground. *The New York Times*. 2. 11. 2008 (<https://www.nytimes.com/2008/11/02/world/americas/02iht-states.4.17453436.html?searchResultPosition=9>, 1. 3. 2021).

ČT 24 (2020). Volební den, jaký tu ještě nebyl. Výběr nového prezidenta USA vrcholí v pandemii. 3. 11. 2020 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/americke-prezidentske-volby/3220168-americke-volebni-mistnosti-se-otevrel-yhlasovaci>, 13. 3. 2021).

Dao, James (2004). THE 2004 CAMPAIGN: BATTLEGROUNDS; Ohio. *The New York Times*. 31. 10. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/10/31/us/the-2004-campaign-battlegrounds-ohio.html?searchResultPosition=1>, 1. 3. 2021).

Egan, Timothy (1996). In This Campaign, the Most Telling Signs in Oregon Say 'Help Wanted'. *The New York Times*. 3. 11. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/11/03/us/in-this-campaign-the-most-telling-signs-in-oregon-say-help-wanted.html>, 10. 3. 2021).

Elder, Jannet (2004). Other Polls Agree Contest Appears Tight. *The New York Times*. 5. 10. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/10/05/politics/campaign/other-polls-agree-contest-appears-tight.html?searchResultPosition=3>, 18. 3. 2021).

Fessenden, Ford (2004). A Big Increase of New Voters in Swing States. *The New York Times*. 26. 9. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/09/26/politics/campaign/a-big-increase-of-new-voters-in-swing-states.html?searchResultPosition=2>, 2. 3. 2021).

Firestone, David (2000). THE 2000 ELECTIONS: TENNESSEE; Bush Win Finishes Shift to G.O.P. *The New York Times*. 8. 11. 2000 (<https://www.nytimes.com/2000/11/08/us/the-2000-elections-tennessee-bush-win-finishes-shift-to-gop.html?searchResultPosition=4>, 10. 3. 2021).

Goodnough, Abby (2004). THE 2004 CAMPAIGN: BATTLEGROUND; Florida. *The New York Times*. 31. 10. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/10/31/us/the-2004-campaign-battlegrounds-florida.html?searchResultPosition=1>, 1. 3. 2021).

Griffin, Rob; Frey, William; Teixeira, Ruy (2020). America's Electoral Future. *Center for American Progress*. 19. 10. 2020 (<https://www.americanprogress.org/issues/politics-and-elections/reports/2020/10/19/491870/americas-electoral-future-3/>, 12. 1. 2021).

Hecht, Tracey; Schultz, David eds. (2015). *Presidential Swing States: Why Only Ten Matter?* (Lexington books: Lanham).

Hendriks, Henriët; van Doorn, Bas (2015). Ohio: The “Battleground of Battlegrounds”? In: Hecht, Tracey; Schultz, David eds., *Presidential Swing States: Why Only Ten Matter?* (Lexington books: Lanham), p. 65–82.

Holland, Keating (2000). Tracking poll: Gore, Bush in tight race. *CNN*. 9. 9. 2000 (<https://edition.cnn.com/2000/ALLPOLITICS/stories/09/09/tracking.poll/index.html>, 9. 3. 2021).

Janofsky, Michael (1996). Tennesseans Unmoved as Candidates Come to Town, Again. *The New York Times*. 30. 9. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/09/30/us/tennesseans-unmoved-as-candidates-come-to-town-again.html?searchResultPosition=1>, 1. 3. 2021).

Johnson, Bonnie (2005). Identities of Competitive States in U.S. Presidential Elections: Electoral College Bias or Candidate Centered politics? *Publius* 35 (2), p. 337–355.

Johnson, Dirk (2000). THE 2000 ELECTIONS: THE SWING STATES. Judge Delays Closing of Polls in St. Louis Amid Unexpectedly Heavy Turnout. *The New York Times*. 8. 11. 2000 (<https://www.nytimes.com/2000/11/08/us/2000-elections-swing-states-judge-delays-closing-polls-st-louis-amid.html?searchResultPosition=3>, 2. 3. 2021).

Kaplan, Thomas; Karni, Annie (2020). Time Running Short, Trump and Biden Return to Northern Battlegrounds. *The New York Times*. 30. 10. 2020 (<https://www.nytimes.com/2020/10/30/us/politics/trump-biden-midwest-battlegrounds.html?searchResultPosition=3>, 25. 3. 2021).

Kershaw, Sarah (2004). THE 2004 CAMPAIGN: SWING STATES; No Bumper Sticker Defines The Fey Oregonian Voter. *The New York Times*. 27. 8. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/08/27/us/the-2004-campaign-swing-states-no-bumper-sticker-defines-the-fey-oregonian-voter.html?searchResultPosition=3>, 2. 3. 2021).

King, John (2012a). In Ohio, swing state politics have real-life impact. *CNN*. 1. 8. 2012 (<https://edition.cnn.com/2012/08/01/politics/ohio-battleground-king/index.html>, 17. 3. 2021).

King, John (2012b). Battlegrounds: Iowa's six electoral votes could be decisive. *CNN*. 16. 8. 2012 (<https://edition.cnn.com/2012/08/16/politics/king-battleground-iowa/index.html>, 17. 3. 2021).

King, John (2012c). Battlegrounds: Colorado is 'ground zero' of presidential election. *CNN*. 8. 10. 2012 (<https://edition.cnn.com/2012/10/08/politics/king-battlegrounds-colorado/index.html>, 4. 3. 2021).

Knopp, Milan; Pohanka, Vít (2008a). Barack Obama si týden před volbami udržuje náskok. *iRozhlas*. 27. 10. 2008 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/barack-obama-si-tyden-pred-volbami-udrzuje-naskok_200810271647_mkopp, 17. 3. 2021).

Knopp, Milan; Pohanka, Vít (2008b). Příznivci Johna McCaina průzkumy veřejného mínění nepřeceňují. *iRozhlas*. 27. 10. 2008 ([irozhlas.cz/zpravy-svet/priznivci-johna-mccaina-pruzkumy-verejneho-mineni-neprecenuji_200810270928_mkopp](https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/priznivci-johna-mccaina-pruzkumy-verejneho-mineni-neprecenuji_200810270928_mkopp), 17. 3. 2021).

Kopan, Tal (2016). Election 2016: Polls continue to show tough map for Donald Trump. *CNN*. 21. 10. 2016 (<https://edition.cnn.com/2016/10/21/politics/election-2016-battleground-polls-hillary-clinton-lead/index.html>, 20. 3. 2021).

Lacy, Dean; Burden, Barry (1999). The Vote-Stealing and Turnout Effects of Ross Perot in the 1992 U.S. Presidential Election. *American Journal of Political Science* 43 (1), p. 233–255.

Lichtblau, Eric (2016). Justice Department to Monitor Polls in 28 States on Election Day. *The New York Times*. 7. 11. 2016 (<https://www.nytimes.com/2016/11/08/us/justice-department-polls-election-day.html?searchResultPosition=5>, 21. 3. 2021).

Liptak, Adam (2012). The Vanishing Battleground. *The New York Times*. 3. 11. 2012 (<https://www.nytimes.com/2012/11/04/sunday-review/the-vanishing-electoral-battleground.html?searchResultPosition=8>, 12. 2. 2021).

Lyman, Rick (2004). Pounding Pavement, and P.D.A.'s, to Turn Our Voters. *The New York Times*. 3. 11. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/11/03/politics/campaign/pounding-pavement-and-pdas-to-turn-out-voters.html?searchResultPosition=10>, 2. 3. 2021).

McLean (2015). Purple Battlegrounds: Presidential Campaign Strategies and Swing States Voters. In: Hecht, Tracey; Schultz, David eds., *Presidential Swing States: Why Only Ten Matter?* (Lexington books: Lanham), p. 1–28.

Mejia, Elena; Skelley, Geoffrey (2020). Is The Electoral Map Changing? *FiveThirtyEight*. 26. 8. 2020 (<https://projects.fivethirtyeight.com/swing-states-2020-election/>, 20. 2. 2021).

Mitchell, Alison (1996). Avoid 'Politics of Division,' Says Clinton. *The New York Times*. 4. 11. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/11/04/us/avoid-politics-of-division-says-clinton.html>, 11. 3. 2021).

Moss, Michael (2004). THE 2004 CAMPAIGN: BATTLEGROUNDS; Iowa. *The New York Times*. 31. 10. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/10/31/us/the-2004-campaign-battlegrounds-iowa.html?searchResultPosition=1>, 1. 3. 2021).

Nagourney, Adam; Bumiller, Elisabeth (2004). CAMPAIGN 2004: THE PRESIDENT; Bush Takes On Direct Role In Shaping Election Tactics. *The New York Times*. 29. 8. 2004 (<https://www.nytimes.com/2004/08/29/us/campaign-2004-president-bush-takes-direct-role-shaping-election-tactics.html>, 12. 3. 2021).

Newport, Frank; Jones, Jeffrey; Saad, Lydia (2008). Final Presidential Estimate: Obama 55%, McCain 44%. *Gallup*. 3. 11. 2008 (<https://news.gallup.com/poll/111703/final-presidential-estimate-obama-55-mccain-44.aspx>, 18. 3. 2021).

Newport, Frank; Saad, Lydia; Jones, Jeffrey; Hughes, Jon; Marlar, Jenny (2012). Romney 49%, Obama 48% in Gallup's Final Election Survey. *Gallup*. 5. 11. 2012 (<https://news.gallup.com/poll/158519/romney-obama-gallup-final-election-survey.aspx>, 20. 3. 2021).

Oded, Eran; Beerman, Rachel (2012). Three Months to Election Day: What Do the Numbers Tell Us? *INSS Insight*. 360, p. 1–3.

Ostermeier, Eric (2012). Swing States, Battleground States or Purple States?, *Smart Politics*. 2. 8. 2012 (<https://smartpolitics.lib.umn.edu/2012/08/02/swing-states-battleground-stat/>, 20. 11. 2020).

Pear, Robert (1992). THE 1992 ELECTIONS: Disappointment--The Turnout; 55 % Voting Rate Reverse 30-Year Decline. *The New York Times*. 5. 11. 1992 (<https://www.nytimes.com/1992/11/05/nyregion/1992-elections-disappointment-turnout-55-voting-rate-reverses-30-year-decline.html>, 10. 3. 2021).

Perez-Pena, Richard (2000). THE 2000 CAMPAIGN: THE DEMOCRATIC RUNNING MATE; Lieberman Races to Energize Democrats in Swing States. *The New York Times*. 6. 11. 2000 (<https://www.nytimes.com/2000/11/06/us/2000-campaign-democratic-running-mate-lieberman-races-energize-democrats-swing.html?searchResultPosition=4>, 2. 3. 2021).

Quin, Sean (2008a). Road To 270: Iowa. *FiveThirtyEight*. 23. 9. 2008 (<https://fivethirtyeight.com/features/road-to-270-iowa/>, 1. 3. 2021).

Quin, Sean (2008b). Road To 270: Colorado. *FiveThirtyEight*. 2. 11. 2008 (<https://fivethirtyeight.com/features/road-to-270-colorado/>, 1. 3. 2021).

Sack, Kevin (2000). THE 2000 CAMPAIGN: THE VICE PRESIDENT; Gore Camp, But Not Gore, Plans to Assail Bush's Record. *The New York Times*. 9. 10. 2000 (<https://www.nytimes.com/2000/10/09/us/2000-campaign-vice-president-gore-camp-but-not-gore-plans-assail-bush-s-record.html?searchResultPosition=32>, 2. 3. 2000).

Saulny, Susan (2012). Obama Looks to Rally Blacks in North Carolina. *The New York Times*. 9. 10. 2012 (<https://www.nytimes.com/2012/10/10/us/politics/black-support-for-obama-uncertain-in-2012.html?searchResultPosition=5>, 18. 3. 2021).

Schaul, Kevin; Rabinowitz, Kate; Mellnik, Ted (2020). 2020 turnout is the highest in over a century. *The Washington Post*. 5. 11. 2020 (<https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/voter-turnout/>, 12. 1. 2021).

Share America (2020). Swings states keep campaigns guessing. 29. 10. 2020 (<https://share.america.gov/swing-states-keep-campaigns-guessing/>, 12. 12. 2020).

Silver, Nate (2012a). Swing Voters and Elastic States. *FiveThirtyEight*. 21. 5. 2012 (<https://fivethirtyeight.blogs.nytimes.com/2012/05/21/swing-voters-and-elasticstates/>, 20.11.2020).

Silver, Nate (2012b). Oct. 28: In Swing States, a Predictable Election? *FiveThirtyEight*. 29. 10. 2012 (<https://fivethirtyeight.com/features/oct-28-in-swing-states-a-predictable-election/>, 1. 3. 2021).

Silver, Nate (2012c). Nov. 5: Late Poll Gains for Obama Leave Romney With Longer Odds. *FiveThirtyEight*. 6. 11. 2012 (<https://fivethirtyeight.com/features/nov-5-late-poll-gains-for-obama-leave-romney-with-longer-odds/>, 21. 3. 2021).

Silver, Nate (2017a). Ohio Was A Bellwether After All. *FiveThirtyEight*. 25. 1. 2017 (<https://fivethirtyeight.com/features/ohio-was-a-bellwether-after-all/>, 20. 3. 2021).

Silver, Nate (2017b). Donald Trump Had a Superior Electoral College Strategy. *FiveThirtyEight*. (<https://fivethirtyeight.com/features/donald-trump-had-a-superior-electoral-college-strategy/>, 20. 3. 2021).

Swarns, Rachel (1996). Dole Is Spirited and Hopes It's Catching. *The New York Times*. 4. 11. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/11/04/us/dole-is-spirited-and-hopes-it-s-catching.html>, 10. 3. 2021).

The American Presidency Project (2021a). Statistics: 1992. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1992>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021b). Statistics: 1996. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/1996>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021c). Statistics: 2000. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2000>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021d). Statistics: 2004. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2004>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021e). Statistics: 2008. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2008>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021f). Statistics: 2012. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2012>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021g). Statistics: 2016. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2016>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021h). Statistics: 2020. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections/2020>, 27. 2. 2021).

The American Presidency Project (2021i). Statistics: Elections. 2021 (<https://www.presidency.ucsb.edu/statistics/elections>, 27. 2. 2021).

The New York Times (1992). THE 1992 CAMPAIGN: Campaign Almanac; Countdown to Election Day. 1. 11. 1992 (<https://www.nytimes.com/1992/11/01/us/the-1992-campaign-campaign-almanac-countdown-to-election-day.html>, 16. 3. 2021).

The New York Times (2008). Dispatches from the 2008 election battleground. 2. 11. 2008 (<https://www.nytimes.com/2008/11/02/world/americas/02iht-states.4.17453436.html?searchResultPosition=9>, 1. 3. 2021).

Tollerson, Ernest (1996). In The Studio, Perot Prepares a Last Minute TV Assault. *The New York Times*. 4. 11. 1996 (<https://www.nytimes.com/1996/11/04/us/in-the-studio-perot-prepares-a-last-minute-tv-assault.html>, 10. 3. 2021).

Toner, Robin (1992). THE 1992 CAMPAIGN: The Overview; Polls Say Clinton Keeps Lead Despite Furious G.O.P. Fire. *The New York Times*. 1. 11. 1992 (<https://www.nytimes.com/1992/11/01/us/1992-campaign-overview-polls-say-clinton-keeps-lead-despite-furious-gop-fire.html>, 15. 3. 2021).

Warren, Kenneth; Jacob, Raffael (2015). The One That Got Away: Missouri's Breaks From Ultimate Swing State Status. In: Hecht, Tracey; Schultz, David eds., *Presidential Swing States: Why Only Ten Matter?* (Lexington books: Lanham), p. 29–65.

Wayne, Stephen (2012). *The Road to the White House: The Politics of Presidential Elections*, 9th edition (Boston: Wadsworth).

Resumé

My bachelor thesis examines the role of swing states in presidential elections of the USA between 1992 and 2020. At first, I focus on method that I use to identify necessary conditions that swing states should fulfill. I define these conditions based on conceptualisations of many political scientists. After that, I research the possible evolution of swing states, which is connected with the changes of behaviour of swing states during election years. Afterwards, I introduce categorizing of swing states. In the next part of the thesis, I aim at identification of particular swing states and I analyse aspects of electoral competition and I approach it in three different ways – through polls, media and candidates attention and final results of elections. This way I am able to answer my research question “What was the role swing states in american presidential elections between 1992 and 2020?”. My research shows that the attention on swing states rises and at the same time their number reduces. This development escalated in 2012 with only four swing states. I also come to the conclusion that the tension of the electoral campaign and all the elections gradually rises. The tension is most apparent in swing states, so their role during elections between 1992 and 2020 gets increasingly more fundamental.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	23
Tabulka č. 2	27
Tabulka č. 3	31
Tabulka č. 4	34
Tabulka č. 5	39
Tabulka č. 6	42
Tabulka č. 7	45
Tabulka č. 8	48
Tabulka č. 9	64
Tabulka č. 10	65

Přílohy

Tabulka č. 9 – Seřazení států USA podle míry elasticity.

Rhode Island	1.29	Michigan	1.03
New Hampshire	1.28	Wyoming	1.03
Maine	1.27	California	1.02
Hawaii	1.24	Nebraska	1.02
Vermont	1.22	Kentucky	1.01
Alaska	1.19	Arkansas	1.01
Massachusetts	1.19	Minnesota	1.01
Iowa	1.17	Missouri	1.01
North Dakota	1.17	Tennessee	1.01
Colorado	1.16	Utah	1.01
Oregon	1.16	Illinois	1.00
West Virginia	1.15	Texas	1.00
New Mexico	1.15	Indiana	0.99
Washington	1.13	Delaware	0.98
Arizona	1.13	Virginia	0.95
Montana	1.12	Oklahoma	0.93
Wisconsin	1.10	Pennsylvania	0.93
South Dakota	1.10	North Carolina	0.92
Nevada	1.08	New York	0.90
Ohio	1.07	Maryland	0.90
Kansas	1.07	Georgia	0.85
New Jersey	1.06	Louisiana	0.79
Idaho	1.06	South Carolina	0.72
Connecticut	1.06	Alabama	0.67
Florida	1.05	Mississippi	0.63
		District of Columbia	0.45

Zdroj: Silver (2012): Swing Voters and Elastic States. FiveThirtyEight. (<https://fivethirtyeight.com/features/swing-voters-and-elastic-states/amp/?fbclid=IwAR1OaT1EeTIR3R6clpee9s8LN4CRUzPY2Xkoi86jimuOlucQyf6iWkvchKc>, 20. 1. 2021).

Tabulka č. 10 – Volební účast prezidentských voleb USA v letech 1992–2020.

Rok	Volební účast
1992	58,1 %
1996	51,7 %
2000	54,2 %
2004	60,1 %
2008	61,6 %
2012	58,6 %
2016	60,1 %
2020	66,3 %

Zdroj: zpracováno autorkou dle údajů z The Washington Post 2020 dostupných na: <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/voter-turnout/>, 22. 3. 2021.